

INTERVJU
*Urška
Klakočar
Zupančič*

stran. 14

ANDREJ KORENIKA
stran 2

VERONIKA MACAROL
stran 26

REMIGIO GRIZONIČ
stran 32

DARSEN
SALON POHISTVA

alpes
studio izola

-15%

SALON POHISTVA DARSEN, Polje 21 (PC Ruda), Izola
05 640 13 33 / darsen@siol.net / www.darsen.si
Del. čas.: pon. – pet. 9.30 – 17.00, sob. 9.30 – 12.00

CAN
COSTIERA
COMUNITÀ AUTOGESTITA COSTIERA
DELLA NAZIONALITÀ ITALIANA

stran 9

TOMAŽ
PEROVIČ

Sem velik zagovornik razvoja in sprememb, zato imam rad samo tiste politike, ki iščejo poti, da bi stvari spremenili na bolje. Kakšen razvoj in spremembe imam v mislih? Bom razložil s primerom doline, velike za naše štiri občine, ki leži nekje med Gradcem in Dunajem, ob meji z Madžarsko. Dolina je bila vedno kmetijska, imeli so živinorejo in gojili zelenjavo. V času vstopanja v EU se je večina kmetov (malih kmetov) srečala s hudimi težavami, saj jim količina izdelkov ni omogočala, da bi se prilagodili vsem predpisom EU in njihovi izdelki (siri, salame, jogurti, sokovi, mleko, zelenjava) niso bili več konkurenčni na avstrijskem trgu. Lokalni politiki so izdelali načrt, ki so ga tudi izpeljali brez velikih državnih pomoči. V svojem prostorskem načrtu so zapisali, da je dolina namenjena kmetovanju in izgradnji kolesarskih stez, obronki izgradnji hotelov (omejili so višino hotelov, ampak še vedno na mero, ki je hotelom zagotavljala uspešno dobičkonosno poslovanje) in za njimi zgradili golf igrišča (brez velikih posegov v naravo, ker so sledili naravnemu terenu). Vsi hotelirji so se morali zavezati, da bodo v hotelih pripravljali hrano iz domačih lokalnih proizvodov, tudi Coca-Cole ni moč kupiti v teh hotelih, ampak gazirano pijačo lokalnega proizvajalca. Dolina, ki je bila pred izumrtjem, je na novo zažive-la. To je razvoj, ki mi je všeč. Načrtovan in pameten. Za to je potrebno znanje in želja po spremembi. Samo z nekaj strasti in željo narediti nekaj dobrega, novega so takšne spremembe možne. Po teh vatlih mogoče ni neumno ocenjevati tudi politike, ki nastopajo v našem in vašem časopisu.

Andrej Korenika

Rad bi dokazal, da se tudi v Piranu da

ANDREJ KORENIKA: SPRAŠUJEM SE, KAJ SO POČELI MOJI PREDHODNIKI - PRODAL BI ZA PET MILIJONOV EVROV PARCEL NA LETO - PREJ BI ZGRADIL NOVO OBALNO HITRO CESTO OD IZOLE DO LUCIJE.

Piranski župan Andrej Korenika bi rad dokazal, da se tudi v piranski občini da spremeniti stvari na boljše. Odločen je narediti precej več, kot so naredili župani v prejšnjih treh mandatih. Na boljšem je, ker vlada v občinskem svetu povsem drugačno vzdušje in ima zadostno podporo v njem. Številnih nalog ne bo mogel izpeljati, ker so mu predhodniki pustili pogorišče. Če naleti na težavo, preprosto postavi nov vrstni red, saj ima »na fronti« neskončno nalog. Če njegove službe ne pripravijo projektne dokumentacije pravočasno, se enostavno loti

drugega. Zlahka se odpove že odobrenim sredstvom za protipoplavno zaščito Pirana. Z enako lahkoto bi za dobre projekte občino zadolžil tudi za 20 milijonov evrov, prodal čim več premoženja in dovolil gradnjo ceste od Jagodja do Lucije, še preden se bo v Kopru kaj premaknilo s Šmarsko cesto. **V prvem letu mandata se zdi, da je občinski proračun bogat in da občina nima težav s financami.** Od kod ti občutki? Ker jaz tega denarja še ne vidim. Ko sem prišel v županovo pisarno, sem pričakoval, da me čakajo projekti, ki jih bom lahko nadaljeval, ampak jih ni bilo. Prvih deset mesecev zato ogromno časa posvečam pripravi investicij. Šele naslednje leto bo odprtih več gradbišč. Tedaj bomo vsaj na videz bogatejši. **Takoj na začetku ste za tri milijone evrov kupili nepremičnine v Dragonji, zdaj ste tik pred nakupom teniških igrišč, pa pogorelo stanovanje v Piranu ...**

Časopis in spletni portal OBALApplus® sta vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo pod zaporedno številko 2216. ISSN 2670-4609. Izdajatelj MBM MEDIA d.o.o., Portorož. Distribucija preko Pošte Slovenije v gospodinjstva občin Ankaran, Koper, Izola in Piran. Število izvodov 25.500. Uredništvo: Pristaniška 14, 6000 Koper, urednistvo@obalaplus.si, 05 9045 710, 040 600 700. Oglaševanje: marketing@obalaplus.si, 040 771 000. Odgovorni urednik Mauro Belac, mauro.belac@obalaplus.si. Urednik Tomaž Perovič, tomaz.perovic@obalaplus.si. Člani uredništva: Boris Šuligoj, Bojana Leskovar, Nataša Benčič, Dorjan Marušič, Manca Hribovšek, Sabrina Simonovich, Sašo Mejak, Katja Pegan, Eva Branc, Andreja Comino, Andreja Čmaj Fakin in Petra Mežnarc. Oblikovanje Emigma d.o.o. Prelom tiskane izdaje Tedy Grbec, GT-design d.o.o. Urejanje spletnega portala Elvis Dobrilovič. Stališča avtorjev prispevkov ne izražajo nujno stališč uredništva. Za točnost podatkov v podpisanih vsebinah odgovarjajo avtorji oz. naročniki objav. Za nepodpisane vsebine je avtor uredništvo. Promocijska sporočila in naročene objave so ločena od uredniških vsebin in označena z oznako ©. Datum izida 25. oktober 2023. Strani s podnaslovom OBALApplus AKTUALNO sofinancira Ministrstvo za kulturo RS.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Privoščili ste si za kakih osem milijonov evrov nakupov. Nakup nepremičnin v Dragonji je bil res nepričakovan, ker je nameravalo prostore nekdanje klavnice Krasa Sežana kupiti logistično podjetje. Nam ni bilo v interesu, da bi se tam razvijala logistična dejavnost s pretovarjanjem kontejnerjev. Raje bi razvijali kakšno obrtno ali podjetniško dejavnost, da občina ne bo odvisna samo od turizma. Pooblastil sem Roberta Fakina, da pripravimo idejne zasnove za ta prostor. Čim prej bomo tja preselili tiste službe podjetja Okolje Piran, ki so sedaj razpršene na neprimernih lokacijah. S tem pa bomo pridobili prostore na Fornačah. **Kaj pa boste s Fornačami?** Že osem mesecev delamo na tem, da bi poleg sedanje garažne hiše na Fornačah zgradili še eno garažno hišo, izpraznili veliko parkirišče avtomobilov in Fornače namenili kopališču, rekreaciji in turističnim vsebinam. **Kje bi bila garažna hiša?** Poleg sedanje. Ampak to so šele idejne zamisli. V Fornačah ostane samo občinska čistilna naprava in manjša deponija, izključno za mesto Piran, vse ostale službe pa se prihodnje leto selijo v Dragonjo. **Kaj pa bivša upravna stavba Okolja na Fornačah?** Tega še ne vemo. Avtomobile bomo preselili v še eno garažno hišo. Potem pa bi poskrbeli za čisto drugačno zgodbo. **V Dragonji je prostora še za kaj drugega.** Seveda, saj gre za tri hektarje zemljišča. Poskrbeli bi radi še za depoje in skladišča različnih kulturnih in drugih javnih zavodov. S selitvijo depojev bi pridobili nekaj stanovanj. **Koliko stanovanj?** Septembra smo jih začeli obnavljati devet. V načrtu je, da jih vsako leto prenovimo osem. Eno od teh bo namenjeno zdravniku, ker jih v občini nimamo dovolj. **Letos napovedujete uresničitev 40 milijonov evrov občinskega proračuna. Koliko bo šlo lahko za investicije?** Veliko investicij smo že izvedli (štiri kilometre kanalizacije, urejanje športne dvorane Lucija in piranskega stadiona), izvedli smo načrte iz prejšnjega mandata. Obljubil sem po osem stanovanj letno. Pospešiti želimo gradnjo stolpiča s 24 stanovanji na Košti v Sečovljah, vendar moramo zato najprej zgraditi povezovalno cesto. Zanj bomo dobili gradbeno dovoljenje najhitreje marca 2024. Seveda bomo stolpič gradili skupaj z državnim stanovanjskim skladom. **Koliko naložb bi lahko izpeljali v vseh štirih letih? Od kod denarni viri?** Če se ne bi nič zadolžili in nič prodali, bi lahko govorili o kakih 30 milijonih evrov. Lastnih sredstev bi lahko imeli kakih 8 milijonov evrov na leto. **Na katere vire pa še računate?** Moja politika je drugačna od prejšnje, ki ni hotela prodati občinskega premoženja. Največ premoženja

se je prodalo v zadnjem mandatu Vojke Štular. V mojem mandatu sem se odločil, da bomo prodali nepremičnine, ki nam ne koristijo za javno dobro. **Koliko bi lahko potegnili iz prodaje nepremičnin na leto ali v mandatu?** Če bi imeli prostorske načrte sprejete, bi bili bogati. Ne želim ponoviti napak iz preteklosti, ko so prodali parcele, novi lastniki pa na njih niso mogli zidati. Zdaj šele zbira-mo nepremičnine, ki bi jih lahko prodali. Za letos je bil načrt dva milijona, za naslednje leto pa za vsaj pet milijonov evrov. Zdi se, da občina prej ni hotela prodajati več, ker ni imela načrtov, kaj bi z denarjem. **Drugi vir je zadolževanje. Koliko ste zadolženi in koliko bi se občina še lahko zadolžila?** Trenutno smo zadolženi 7,8 milijonov evrov in plačujemo na leto 1,3 milijona evrov anuitete. Mi se bomo letos zadolžili še za približno 7 milijonov evrov. Bo pa anuiteta ostala enaka, ker bomo hkrati odplačali en večji kredit. **Koliko pa bi se lahko še v naslednjih letih?** V teoriji bi se lahko še za približno 16 milijonov evrov. **Koliko bi lahko investirali do konca mandata?** Računajte, da bi vsako leto poleg proračunskih sredstev investirali še dodatnih osem milijonov evrov. Je pa še nekaj drugih virov. Poglejmo primer lucijskega vrtca. Ta naj bi po nekaterih ocenah stal 14 milijonov evrov. Ker je šest oddelkov za vrtec z italijanskim učnim jezikom, bo 27,5 odstotkov za italijanske oddelke dodala država (to je že kake štiri milijone evrov). Država sofinancira tudi slovenski del vrtca in smo že na 5,5 milijonov evrov. Če dodamo k temu, da lahko nekaj zaslužimo še s prodajo enote vrtca Ježek, je še toliko dodatnega denarja, vendar smo že slišali, da bi nas vrtec po prvotnih načrtih stal mor-da celo 22 milijonov. **S 14 milijonov ste prišli na 22 milijonov evrov za vrtec z 22 oddelki?** Ja, če bi ga izpeljali tako, kot so ga zasnovali v prejšnjem mandatu, zato smo ga prisiljeni racionalizirati. Predvidena je bila dvonadstropna garažna hiša (za 140 parkirnih mest, tudi javnih). Najprej smo eno nadstropje ukinili, zdaj že tehtamo možnost, da umaknemo garažo v celoti. Vrtcu moramo zagotoviti 44 parkirnih mest. Iščemo nove možnosti z nekoliko popravljenim projektom, tudi za prvotno pre-

dimenzionirano kuhinjo in za spoznanje manjše oddelke, a še vedno večje od normativov. **O visoki ceni vrtca sprašujemo zato, ker se spomnimo velikih kritik in splošnega zgražanja na račun novega zdravstvenega doma v Luciji, ki je stal 5,2 milijonov evrov.** Današnjih cen ni mogoče primerjati s takratnimi. V primerjavi z današnjimi cenami je bil zdravstveni dom zelo poceni. Tudi garažna hiša na Fornačah, ki bi jo lahko kupili za sedem do osem milijonov evrov, je bila poceni. Pa tedaj nisem bil zagovornik nakupa garažne hiše. **Zakaj ne?** Zakaj bi kupovali nekaj, kar že imamo. Dajmo raje s tem denarjem zgraditi še eno, novo garažno hišo, ampak če niti nove garažne hiše niso gradili, pa je bila napaka, da je niso kupili, saj bi jo po petih letih že skoraj izplačali. **Kdaj torej nameravate graditi še eno garažno hišo na Fornačah?** Pred volitvami sploh nisem obljubljal garaže. Ko pa sem kasneje z zunanjimi strokovnimi sodelavci ugotovil, da bi jo na tisti lokaciji lahko postavili, sem začel z aktivnimi pripravami, vendar projekt še ni v fazi, ko bi ga lahko dal v javno razpravo. Razmišljamo, da bi gradili večjo garažno hišo za kakih 1000 avtov in se sprašujem, ali bi bili sami sposobni zgraditi takšno garažo ali pa bomo morali spet v neke vrste javno-zasebnega partnerstva. **Kdaj torej?** Bilo bi absurdno, da bi jo obljubil v tem mandatu, moja želja je, da se v tem mandatu vsaj resno zastavi projekt. **Februarja ste obljubili dokumente za protipoplavno zaščito Pirana do konca tega leta. Bodo pripravljeni ali ne?** Nič nismo obljubili. Direkcija RS za vode nam je podaljšala

rok za pripravo dokumentacije do februarja 2024. Ta rok je za pripravo tako zahtevnega projekta prekratek. Ne le dokumentacije niti korektne javne razprave ne bi mogli izvesti.

Niti ocene nimate, kdaj se boste tega lotili?

Hitenje ne bi imelo smisla. To se je dogajalo v preteklosti, ko javnosti ni nihče nič vprašal. Potem je javnost začela govoriti o nekem zidu, ki sploh ni bil dokončna rešitev, in zdaj vsi govorijo samo še o tem zidu. Mi bomo dokumentacijo za gradbeno dovoljenje pripravili in vemo, da nas bo ta dokumentacija (z raziskavami vred) stala okoli milijona evrov. Če ne bomo dobili sredstev sedanjega razpisa, bomo pripravljeni na drugi razpis.

Ampak takšna počasnost ne kaže učinkovitosti občinskih služb, saj ne gre le za vlaganja proti poplavi, ampak tudi za urejanje mesta.

Imenoval sem strokovno telo za pripravo dokumentacije, ki jo vodi občinski svetnik Saša Burian. To, da tokrat ne dobimo 14 milijonov evrov, ni enako, kot je bila nepovratna izguba dveh milijonov evrov za ribiško pristanišče v Seči, saj bodo kmalu na voljo novi razpisi za protipoplavne ukrepe. Za nas je pomembno, da pridemo do dobrega projekta in do gradbenega dovoljenja, potem bomo že dobili novo priložnost in nov vir.

Toda izgubljenih 14 milijonov evrov je sedemkrat več od tega, kar je občina izgubila s tem, ko ni uredila ribiškega pristanišča ob ustju Jernejevega kanala.

Jaz se z izgubljeno priložnostjo preprosto ne ukvarjam več. Projekt je preveč pomemben, da bi si lahko dovolili napako zaradi časovne stiske. To ni edini problem v mestu. Pravkar poteka obnova piranskega svetilnika in stopnišča, k vodi

k Minoritskemu samostanu. Naslednje leto se začne obnova zvonika. Sredi novembra pa začnemo z obnovo Ulice IX. korpusa, ki bo omogočila odprtje zdravstvenega centra Medicor. To bo tudi dodana vrednost Pirana. **V Piranu je lahko biti turist. Toda stalno živeti kot mlada družina ali starejši meščan je v Piranu res težko.**

Piran bi morali osvoboditi prometa, vendar najprej poskrbeti za dodatno garažo in za zelo dobro logistiko. Meščani bi morali imeti možnost, da lahko zmeraj pridejo do svojega avta v garaži. Garaža je prvi pogoj. S Punte do garaže pa je 1,5 kilometra.

Za nakup 19 teniških igrišč in 4,6 milijona evrov zanje pa ni težav?

O tem še ne bi govoril. Ko bomo teniška igrišča prevzeli v upravljanje, bomo lahko povedali kaj več. Vse, kar je v obalnem pasu, levo od ceste med Lucijo in Piranom, je v interesu občine. Ne morem gledati kot podjetnik, koliko sem vložil in koliko dobim nazaj. Jaz gledam

na to, kaj bom dal občanom nazaj. Na tem postoru bodo športna igrišča, lahko tudi igrala, starejši pa se bodo tu lahko sprehajali.

Torej ne bodo več samo teniška igrišča?

Daleč od tega. Portorož potrebuje teniška igrišča kot turistično ponudbo. Sam sem pisal diplomsko nalogo o športu in turizmu, ampak hotelirji ne morejo pričakovati, da jim bo občina gradila infrastrukturo, oni bodo pa tržili. Naj se raje malo zbudiijo. Potrkal bom na njihova vrata in jih opozoril na to.

Teniška igrišča je zgradil turizem (Casinò Portorož). Turizem ga je prodal občini. Niste ga še dobro kupili, pa mu že očitete, zakaj tega ni kupil turizem.

Če turistično gospodarstvo razlaga, koliko prenočitev jim prinašajo igrišča, potem morajo biti pripravljeni tudi nekaj prispevati zanje. Zdaj moramo mi urejati vse.

Portoroški turizem se je znašel v nekakšni krizi. Vsi ga izčrpavajo, le malokdo vanj vlaga. Kako lahko ukrepata župan in občinska politika?

Preteklih napak ne moremo sedaj popraviti. Sedanje občinsko vodstvo rešuje nastali zaplet. Z gospodarstvom v občini pa smo v stikih in pričakujemo sodelovanje. Občina mora dati zgled. Po mojih načrtih bomo obnovili promenado pred Tivolijem v naslednjem letu in jo povezali z obnovo Trga Prekomorskih brigad ter promenado pred plažo Hotela Riviera. Okolje je naročilo projekt

Intervju z Andrejem Koreniko smo opravili 10 dni pred izidom, ko nam župan ni želel povedati nič konkretnega o poslu s Termami Čatež. O nakupu igrišč občinski svetniki odločajo na dan izida mesečniika Obala plus. Posel občine ne bo stal samo 4,6 milijona evrov, saj bo treba igrišča urediti, ali pa izbrati in zgraditi nove vsebine. Hkrati pa se dogovoriti, kako bodo Terme Čatež unovčile svoja preostala zemljišča v bližini Marine Portorož in teniških igrišč. Zato napovedujemo v zvezi z odnosom med občino in Termami Čatež še veliko razprav v naslednjih letih.

ureditve plaže od Taverne do portoroške plaže, ki jo bomo obnavljali po fazah. V naslednjem letu se bomo lotili tudi kolesarske steze skozi Portorož. Moj cilj je pospešiti tudi gradnjo dveh garaž - na Kaštelu in garažo Valeta, kjer smo lastniki zemljišča in smo že leta 2012 sprejeli OPPN zanj. Za garažo s 600 parkirnimi mesti in stanovanji smo spet začeli iskati zasebne vlagatelje.

Zakaj je garaža pod Valetom obstala?

Ker je nekdo to imel v predalu in novih vlagateljev nihče iz občinske uprave ni iskal.

Na Kaštelu je tudi sprejet prostorski načrt, pa projekt vseeno stoji.

Da, tam je tudi predvidenih približno 500 parkirnih mest, ampak tam so sodni spori, ki jih zdaj rešujemo.

Tudi za Vilo Marijo bi lastniki radi uredili garažno hišo.

Problem Vile Marije je, da je bila sestavni del treh OPPNjev, ki so padli na ustavnem sodišču. Zdaj bi morali sprejeti nov OPPN. Lastnik je bil že dvakrat pri meni. Morali bi sprejeti nov OPPN, postopek je mogoče začeti po dveh letih od njegove preprečitve. Pravzaprav je treba ugotoviti, ali mora občina prej sprejeti temeljni prostorski načrt (OPN).

Boste uspeli rešiti vse te zaplete?

Sprašujem se, kaj so delali moji predhodniki. A se pred mano ni nihče vprašal, kje bodo stanovanja za mlade? Otroci z OŠ Lucija opravljajo Cooperjev test na enem travniku, improvizirano. Naslednje leto bomo zato pri šoli zgradili majhno igrišče in okoli 200 metrov dolgo stezo, da bodo otroci lahko tekli. Pred tremi tedni smo bili na Darsu glede ceste Jagodje - Lucija. Sam sem bil leta 2017 med pobudniki, da se cesta zaustavi in da ne dovolimo takšne trase. Zdaj so jo dodobra raci-

onalizirali. Ni več v načrtu štiripasovnica, viadukt in velik nasip. Zahtevali smo še, da v enem mesecu pripravijo še spremembo, da bo še nekaj več ceste pod zemljo pri prehodu iz tunela Valeta. Če bodo izpeljali vse zahtevane popravke, potem bi bila tako popravljena cesta verjetno sprejemljiva za občane.

A potem ne bo več predpogoj za gradnjo te ceste, da najprej zgradijo tranzitno cesto med Koprom in Dragonjo in tako preprečijo prometne zastoje v Luciji, do katerih tako in tako že prihaja?

To bo zmeraj ostal pogoj. Od letos (od vstopa Hrvaške v Schengen) je promet skozi Lucijo zelo drugačen. Z novo, malce drugače zasnovano cesto bi postal promet skozi Lucijo veliko bolj pretočen. Zdaj se promet iz Istre zaustavlja v Luciji, na Valeti in Strunjanu. Vsi istrski župani vztrajamo, da je prioriteta še naprej Koper - Šmarje - Dragonja, ampak če bomo cesto od Izole do Lucije zgradili tako, kot si prizadevamo zdaj, bo promet tekel bolj gladko mimo Lucije.

Kje se ustavlja projekt Taverne Lucija ruskega podjetnika?

Na naslednjo sejo občinskega sveta bi lahko dali lokacijsko preveritev projekta Taverne in svetniki bi odločali. Idealno bi bilo, če bi sprejeli prostorski načrt.

Je problematičen načrtovani dvig Taverne?

Investitor bi dvignil objekt za največ toliko, kolikor je zdaj najvišja točka Taverne. To bi mu omogočilo, da bi pridobil eno etažo nad pritličjem. Mislim, da ne bi bil nikomur odvzet razgled. Ob morju bi ostal prehod za javnost. Verjetno bi se vlagatelj odločil, da bo v novem objektu uredil stanovanja.

Mar nima podobnih načrtov tudi Grafist sredi Portoroža?

Predstavili so mi projekt, ki kaže, da bi oni porušili objekte (Tivoli) pred hotelom Kempinski Palace proti morju, cesto pa v določenem delu vkopali pod zemljo, tako da bi se hotelski park nadaljeval čez cesto do morja. Na območju, kjer je zdaj Figarola, pa bi postavili trinadstropno stavbo, ki bi bila med Kempinskim in Termami Portorož, ampak po prostorskem načrtu sredi Portoroža takšnega objekta ni mogoče graditi.

Portorožani so proti temu, da se ti objekti nadzidajo.

Projekt je videti lep, a pod sedanjimi pogoji neizvedljiv. Z Grafistom zdaj delamo vsaj

Prisrčno vabljeni, da se nam pridružite 1. decembra 2023 v Portorožu, ko bomo svečano obeležili otvoritev drsališča v Grandu ob čarobnem prižigu lučk. V parku hotela Kempinski vas vabimo na čarobno tržnico »Vse sladkosti življenja«, kjer boste našli obilico priložnosti za praznično nakupovanje in nepozabna doživetja.

Dogajanje v Grandu bo trajalo od 1. decembra 2023 vse do 7. januarja 2024. Pripravili smo izjemen program za otroke in odrasle, ki vključuje glasbeni in kulturni program ter raznoliko gostinsko ponudbo. Posebno praznično vzdušje nas čaka tudi na Silvestrovo, 31. decembra 2023, ko bomo na Tartinijevem trgu gostili spektakularen koncert v okviru silvestrskega programa.

Začetek novega leta bomo proslavili 1. januarja 2024 na poseben način! Vrhunec prazničnega dogajanja bo ognjemet, ki ga bo spremljal čudovit koncert.

majhne korake naprej, saj se toliko let niso mogli dogovoriti. Zdaj smo začeli postopke urejanja lastništva javnih pločnikov, na primer.

Vaše stališče do podaljšanja letališke steze v Sečovljah?

Večinski lastniki Aerodroma Portorož zdaj sploh niso zainteresirani za podaljšanje steze, saj za sedanje potrebe letala lahko pristajajo. Država res zamuja že skoraj 20 let z državnim prostorskim načrtom. Lastniki si želijo postaviti hangar za letala, asfaltirati določen del površin za letala in urediti dela krajinskega parka, kjer ima občina na treh hektarjih med letališčem in solinami deponijo materiala. Tu bi radi uredili park za prebivalce, morda tudi parkirišča za kamperje.

Kaj pa območje bivšega rudnika Sečovlje?

To je v lasti Telekomoma. Z njimi še nisem bil v stiku. Če bi bil Telekom res pripravljen investirati, bi že dali pobudo za sestanek z mano.

Kaj menite o lastnikih portoroških hotelov, ki so še pred nekaj leti hoteli imeti golf igrišče, zdaj so njihove zahteve potihnile.

O hotelirjih in investitorjih sem imel v preteklosti napačno mnenje. Krivično sem jih obravnaval kot špekulante, zdaj pa vidim, da veliko načrtov obtiči pri papirjih in občinski upravi. Pripravljeni so marsikaj vlagati, če bi se le dalo. Tudi v golf, ampak je veliko drugih stvari, ki imajo prednost.

Zakaj Medicor še ni odprl svojih prostorov v Piranu?

V glavnem zato, ker čakajo na ureditev ulice IX. korpusa, saj jim sedanje stanje ceste ne omogoča prevozov bolnikov. Oni so prostore, ki bodo velika pridobitev za Piran, skoraj dokončali. Če na občinskem svetu dobimo soglasje, potem bodo neke sredi novembra začeli z deli. Dobil smo dve ponudbi, eno za 1,5 milijona in drugo za skoraj dvakrat višji znesek.

Boris Šuligoj in Tomaž Perovič

Desetletno čakanje na privez

Krajevna pristanišča vzdolž obale Slovenske Istre nudijo komunalne priveze, do katerih so upravičeni domačini. Vseh skupaj jih je čez 1600, a kapacitete še zdaleč ne zadostujejo željam lastnikov plovil. Prosilci za komunlani privez nanj namreč čakajo tudi deset let ali več.

Pogoj za pridobitev komunalnega priveza je praviloma v vseh občinah Slovenske Istre prijavljeno stalno prebivališče, cene so odvisne od dolžine plovila, na nekaterih privezih nudijo tudi elektriko in vodo. Ker uporabniki ne odpovedujejo svojih privezov, je čakalna doba za nove prosilce dolga, v Kopru in Ankaranu jo ocenjujejo na deset, v Izoli na enajst let.

Na območju občine **Ankaran** imajo tri pristanišča s komunalnimi privezi, z njimi pa upravlja Marjetica Koper. To so območje pomola Sv. Katarina, Mandrač Valdoltra in pomol Adria Ankaran. Na voljo je 166 priveznih mest, na listi imajo še 86 prosilcev. Privezi spadajo pod cono C, torej je cena od 353,80 do 500,20 evrov na leto. Cene veljajo od leta 2014.

V **Kopru** so cene odvisne od lokacije priveza. Cona A so plavajoči pomoli, cona B je koprsko mestno pristanišče, cona C pa mandrač v ustju Badaševice. Prav tako šteje dolžina plovila. Cene, ki so enako kot v Ankaranu nespremenjene od leta 2014, se gibljejo od 353,80 do 1.006,50 evra z vključenim DDV na leto. Možnost uporabe vode in elektrike je v coni A in B. »Čakalno dobo za privez ocenjujemo na deset let, saj je odpovedi obstoječih lastnikov plovil izjemno malo, vlog pa preko 800,« nam je povedal Dimitrij Šamšal, predstavnik za odnose z javnostmi na Marjeti-

ci Koper. Na mesec dobivajo različno število prošenj. Lahko pride ena, jih pa je prišlo tudi že deset. »Če zaokrožimo stanje povpraševanja lahko zaključimo, da je največ prošenj med 4 in 6 metrov dolgimi plovili,« je še dodal.

V **Izoli** je 94 odstotkov vseh komunalnih privezov opremljenih z možnostjo priklopa na elektriko in vodo. To so privezi, ki se nahajajo na plavajočih pomolih ob obali Sončnega nabrežja. Privezi ob obali Lonke nimajo možnosti uporabe elektrike in vode. Na čakalni listi za komunalni privez v Izoli je trenutno 508 prosilcev. »Trenutna okvirna čakalna doba je 11 let. Glede na to, da je kapaciteta akvatorija občinskega pristanišča popolnoma izčrpana in da torej ni več možnosti za umestitev dodatnih (novih) komunalnih privezov, lahko pričakujemo, da se bo v prihodnje čakalna doba še podaljšala,« so nam pojasnili. Dodali so, da je eden izmed pogojev za pridobitev komunalnega priveza ta, da je prosilec – lastnik/solastnik plovila stalno prijavljen v občini Izola. V primeru solastniška morajo ta pogoj izpolnjevati tudi vsi ostali solastniki.

Cene za imetnike plovil, ki imajo stalne komunalne priveze v pristaniščih **Piran** in **Portorož**, so se nazadnje

spremenile maja letos, pred tem pa leta 2017. »Ker je primerjalna analiza z drugimi pristanišči v občinah slovenske Istre pokazala, da so cene v Piranu najnižje v skoraj vseh segmentih cen komunalnih privezov, so občinski svetniki na peti redni seji občinskega sveta 19. 4. 2023 sprejeli nov cenik. Skladno s tem so se pristojbine za komunalne priveze v krajevnih pristaniščih podražile za 11,5%, za segment turističnih in gospodarskih privezov pa za 21,2%,« nam je pojasnila Jana Pines z Okolja Piran.

Cene se glede na dolžino plovila gibljejo med 198,95 in 1.834,76 evri. V Portorožu sta proti doplačilu dostopni tudi elektrika in voda, v Piranu pa na določenih mestih elektrika. Na seznamu za pridobitev stalnega priveza v uporabo je 250 prosilcev, največ zanimanja je za priveze plovil v razponu od 6,5 do 8,5 metra. »Dinamika prispelih vlog se precej spreminja. Včasih mine mesec ali dva, ko ni nikakršnega zanimanja, v poletnem času ali kadar mediji pišejo o urejanju Jernejevega kanala, pa

prejememo tudi do pet novih vlog,« so razložili v Okolju. Komunalni privezi na območju piranske občine so namenjeni uporabnikom s stalnim prebivališčem v Občini Piran. Pridobi ga lahko izključno fizična oseba, ki ima na dan oddaje priveza najmanj pet let neprekinjeno prijavljeno stalno prebivališče v Občini Piran, za čoln za osebne namene, torej za prosti čas in rekreacijo, ki ni namenjen opravljanju gospodarske dejavnosti. A pravica do priveza se lahko prenese na drugo osebo, ki postane lastnik plovila,

Cene v marinah so neprimerljivo dražje. V portoroški segajo od 2350 evrov na leto (za plovilo dolžine šest metrov), izjema je kanal Fazan, kjer se barke do sedmih metrov vežejo za 1400 evrov na leto. V koprski marini se celoletna najemnina za privez začne pri 3453 evrih (za osem metrsko barko), v izolski marini pa pri 3865 za devetmetrsko plovilo.

pod pogojem, da prejšnji lastnik s pisno izjavo v celoti opusti pravice uporabnika. Če je novi lastnik plovila pravico do priveza pridobil s prodajno pogodbo za plovilo, z morebitno nadaljnjo prodajo svojega plovila ne more prenesti pravice uporabe priveza na naslednjega lastnika v obdobju 5 let od pridobitve te pravice.

EVA
BRANC

Foto: Tomaž Primožič - FPA

Beton za drugi tir iz betonarne Rokava

Projekt gradnje drugega železniškega tira med Divačo in Koprom je eden največjih projektov v regiji. Pomemben delež betona za drugi tir proizvede družba Rokava iz Dekanov.

Projekt izgradnje drugega tira predvideva enotirno progo s servisnimi cevmi ob nadaljnjih predorih, pri krajših predorih pa izstopne cevi. Obenem predvideva tudi izgradnjo treh viaduktov: Vinjan, Gabrovica in Glinščica.

Rokava je aktivno prisotna pri izvajanju drugega tira. Večino betonov zagotavlja iz betonarne Črnotiče, kjer se nahaja tudi kamnolom sestrške družbe Salonita Anhovo Kamnolomi. Začetek vgrajevanja betonov je predstavljal viadukt Glinščica dolžine 215 m, ki je z namenom varovanja narave izveden kot zaprta škatlasta konstrukcija oziroma galerija.

Ob pričetku vrtanja predorov je nato Rokava poskrbela za brizgani beton.

Po opravljenem brizganju betona se izvaja še notranja obloga, ki bo dala predoru končni videz. Pri tem projektu je Rokava kot prva začela proizvajati beton z nizkoogljičnim odtisom z uporabo cementa Nesal Salonita Anhovo. Notranja obloga se izvaja po kampadah (po 12 m) in s posebno konstrukcijo (opažnim vozom za izdelavo notranjega oboka), ki se premika po tirnicah in zabetonira notranji obok.

Tudi železniški viadukt Gabrovica dolžine 424 m je v celoti zgrajen z betoni Rokave. Gre za izvedbo osmih stebrov in kontinuiranega prednapetega nosilca U-oblike s tehnologijo postopnega narivanja.

ODPADNA OLJA IN MAŠČOBE V KANALIZACIJI SO IZREDNO ŠKODLJIVA

SEZONA POBIRANJA OLJK JE V POLNEM TEKU, ZATO IZ OKOLJA PIRAN, D.O.O. POZIVAJO KRAJANE, KI SE UKVARJAJO Z DEJAVNOSTJO OLJKARSTVA, DA V KANALIZACIJO NE SPUŠČAJO ODPADNIH OLJ IN TEKOČIH STRANSKIH PRODUKTOV, KI NASTANEJO PRI PRIPRAVI OLJA, KER IZREDNO ŠKODUJEJO DELOVANJU KANALIZACIJSKEGA SISTEMA IN S TEM TUDI OKOLJU.

Okolje Piran, d.o.o. kot upravljavec javne kanalizacije in malih komunalnih čistilnih naprav v Sečovljah, Dragonji, Sv. Petru, Novi vasi in Padni ugotavlja občasno povečano obremenjenost komunalne odpadne vode tako na dotoku kot iztoku čistilne naprave.

Napačna ravnanja uporabnikov povzročajo motnje v delovanju kanalizacijskega sistema. Glavni vzrok zamašitve kanalizacijskih cevi so odpadki, ki jih neosveščeni ali malomarni občani mečejo v odtoke (kot na primer vlažilni robčki, palčke za ušesa, cigaretni ogorki, odpadna hrana...). Drugi najpogostejši vzrok zamašitev kanalizacijskih cevi je odpadno jedilno olje ter ostale maščobe, ki se zlivajo v kanalizacijske odtoke.

Odpadna olja in maščobe, ki vstopajo v kanalizacijski sistem se zalepijo na notranje

stene kanalizacijskih cevi, nanje pa se vežejo še drugi odpadki in nesnage v kanalizaciji, ki zmanjšujejo pretok odpadne vode in mašijo kanalizacijo.

Večji vnos olja in maščob v kanalizacijo povzroči, da se na malih komunalnih čistilnih napravah olušči kolonija koristnih bakterij, ki prečiščuje odpadno vodo, zato v naravo končna neprečiščena odpadna voda, ki onesnažuje zemljinjo in podtalnico. V piranski občini lahko občani **odpadno jedilno olje iz gospodinjstev** predajo v

poslovalnici Okolja na Savudrijski ulici 13 v Piranu ali na sedmih ekoloških otokih, opremljenih z 200-litrskimi rumenimi posodami. Lokacije zbiralnikov odpadnega jedilnega olja lahko preverite na njihovi spletni strani www.okoljepiran.si.

Odpadna olja iz gospodinjstev, jedilna in motorna, lahko krajani pripeljejo v plastičnih posodah na **Zbirni center v Dragonji**, od ponedeljka do petka od 6.00 do 17.00 ure. **Prevzem je brezplačen**, izvajalec javne službe pa bo poskrbel za pravilno uničenje.

S pravilnim ravnanjem z odpadki, pravilnim odvajanjem odpadne vode in pravilnim praznjenjem greznic bomo pripomogli k manjšemu obremenjevanju okolja in vračali naravi bolj čisto vodo. Skupaj se moramo truditi za čisto in varno okolje, naši zanamci si to zaslužijo.

Le attività della CAN costiera

IL PREMIO DELLA CAN COSTIERA A ROBERTO BATTELLI

Il Premio della CAN Costiera per il 2022 va a Roberto Battelli. In genere viene attribuito a un connazionale che si è particolarmente distinto per la sua attività nell'anno precedente, ma in questo caso assume il valore di un riconoscimento alla carriera. Battelli ha, infatti, ricoperto per 28 anni l'incarico di deputato della CNI al Parlamento sloveno. Nato nel 1954 a Pola, ha poi frequentato le scuole italiane di Capodistria e l'Università di Lubiana, per intraprendere in seguito la carriera di giornalista presso Tv Capodistria e La Voce del popolo. Nel 1990 entrò in politica venendo eletto al seggio specifico della Camera socio-politica dell'allora Assemblea tricamerale della Repubblica di Slovenia. Diventato professionista, ha avuto modo di seguire da vicino le delicate riforme che hanno coinvolto il Paese agli inizi degli anni '90 del secolo scorso, partendo dal distacco dalla Federazione jugoslava, passando per il conflitto armato e la proclamazione definitiva dell'indipendenza. Il premiato ha avuto il compito di seguire questi cambiamenti per conto della CNI, badando in primo luogo alla tutela dei diritti acquisiti della Comunità nazionale italiana. Di grande importanza fu il suo contributo alla stesura della nuova costituzione, compito svolto in seno alla Commissione

parlamentare per gli affari costituzionali, diretta dal prof. France Bučar. A questo atto fondamentale e alle disposizioni degli articoli 11 e 64, si legò poi l'approvazione di tutta una serie di leggi che andavano a sostituirsi alle normative federali, dalla legge sulla cittadinanza, a quella sull'uso della lingua nei territori nazionalmente misti, all'applicazione del bilinguismo, per passare alle disposizioni sull'autogoverno locale, che indirizzarono la rappresentanza della CNI a livello locale. Il tutto accompagnato da battaglie politiche importanti e di principio, come la tutela del doppio

voto per i connazionali, le competenze illimitate del parlamentare al seggio specifico, la definizione del ruolo delle CAN Costiera e comunali e tanti altri interventi, riguardanti circa 200 atti, arrivati in alcuni casi sino alla Corte costituzionale. In genere, però, le divergenze venivano appianate dal deputato Battelli con opportuni interventi presso i governi con i quali ha collaborato, con i ministeri competenti per le varie questioni d'interesse per gli italiani e per illustrare ai partiti peculiarità e necessità della CNI in Slovenia. Seguendolo da vicino è stato possibile apprezzare la sua preparazione e il suo acume politico, che lo ha portato sempre a fare le scelte giuste, anche in momenti critici. Nella proposta per il Premio, formulata dalla CAN di Capodistria, viene messa in risalto anche l'attività internazionale svolta da Roberto Battelli. Ha ricoperto ruoli di alto livello nell'Assemblea parlamentare dell'Organizzazione per la sicurezza e la collaborazione in Europa, di cui è stato per tre volte tesoriere e dal 2015, per tre anni, è stato uno dei vicepresidenti, prima di ritirarsi dalla politica attiva nel 2018. Con la sua lunga attività ha portato lustro e visibilità alla Comunità nazionale italiana e da qui la proposta per il riconoscimento della CAN Costiera.

CAN COSTIERA: NUOVO SITO ISTITUZIONALE E PROFILI SOCIAL

Alla pagina web www.cancostiera.eu è attivo da alcune settimane il nuovo sito istituzionale della CAN Costiera. Parallelamente, grazie ai mezzi ottenuti dai fondi della Base economica - Misura 4 (Promozione dell'area programma e sostegno all'attuazione del programma e dei progetti), messi a disposizione dal Ministero della Coesione e dello Sviluppo Regionale (MKRR) della RS è stata ammodernata la veste grafica, è stata rilanciata la presenza della CAN Costiera su Facebook, ma soprattutto è stato creato un profilo LinkedIn. A coordinare le novi-

tà è stato Massimiliano Di Nardo, assieme alle sue colleghe dell'Ufficio professionale. "Il sito è stato rivisto interamente nella sua parte grafica e anche nella presentazione dei contenuti. Ci si è accorti che quello precedente era un po' datato e non soddisfa più le necessità. Il nuovo è facilmente consultabile per gli utenti. Con le modifiche apportate, le sue sezioni sono facilmente identificabili e consultabili per i connazionali che cercano informazioni su di noi, sulle nostre attività, mentre una sezione è dedicata ai bandi di concorso con relative docu-

mentazioni e spiegazioni. Di rilievo ancora la nascita di una pagina legata al bilinguismo, con normative in merito e documenti tradotti. Un formulario specifico consente di segnalarci errori o omissioni nell'applicazione del bilinguismo. È stato ammodernato anche il profilo della CAN Costiera su Facebook, dove saranno pubblicate tutte le notizie e le informazioni utili. Faremo il nostro esordio sulla piattaforma LinkedIn" ha spiegato Di Nardo.

Porotherm

Suha gradnja z opeko

Ko vas čas prehiteva...

...izberite suho gradnjo z opeko in zgradite svoje sanje 3x hitreje.

- Porotherm Profi / IZO Profi opeka
- Do 3x hitrejša gradnja.
- Integrirana toplotna izolacija.

Za več informacij obiščite našo spletno stran ali poskenirajte QR kodo:

www.wienerberger.si

Wienerberger

FORMAZIONE IMPRENDITORI: COME PREPARARE UN PIANO AZIENDALE

Promosso dalla CAN Costiera, in collaborazione con il Ministero della coesione e dello sviluppo regionale della RS, l'Associazione imprenditoriale Futura e la Camera di commercio del Litorale, si è tenuto presso la Sala Congressi del Parco naturale di Val Stagnon il quarto evento formativo per giovani imprenditori. L'iniziativa, coordinata da Massimiliano Di Nardo, responsabile dei progetti economici della CAN, è stata incentrata sulla pianificazione, ossia sul primo difficile passo che ogni imprenditore privato o piccola azienda deve fare per trovare finanziatori e impostare il modo trasparente la propria attività. "Dallo scorso anno incontri di questo genere stanno diventando regolari, al ritmo di due all'anno e servono come formazione dei connazionali che intraprendono attività imprenditoriali, ma anche per illustrare meglio gli obiettivi che la CAN Costiera di prefigge" ha dichiarato Di Nardo.

"Visto il responso dei giovani imprenditori evidentemente siamo sulla strada giusta, il numero di quelli che collaborano è in costante aumento, riconoscendo l'importanza dei bandi che vengono lanciati. Questi hanno senza dubbio un bilancio positivo nel 2023. Sono stati utilizzati tutti i mezzi disponibili, che sono andati a sostenere dieci imprese. L'ultima tranche di oltre sei mila euro, non assegnata sino ad agosto, sono stati poi impiegati con successo. Per gli imprenditori che attendono di poter accedere al finanziamento un'informazione utile: a gennaio o febbraio scatteranno i nuovi bandi" ha concluso Di Nardo. Nella parte introduttiva del convegno a Val Stagnon ai presenti si è rivolto il

prof. Alberto Scheriani, presidente della CAN Costiera che ha espresso soddisfazione per la numerosa adesione all'evento e per l'andamento generale delle iniziative in campo economico, dove l'edificazione di una base economica propria rimane uno dei compiti principali. Si sta creando una rete di giovani operatori economici attorno alla CAN Costiera, che mette a loro disposizione ogni anno mezzi ottenuti dal Ministero per gli affari economici. Sebbene non siano ingenti, risultano importanti per avviare attività o svilupparle in modo mirato, con progetti ben impostati. È stato lasciato quindi spazio al corso formativo, sostenuto dal professor Gianluigi Carlini, docente presso l'Università di Trieste, Project manager senior e responsabile ufficio Consulenza Aziendale presso la Euroservis s.r.l. di Trieste. In modo chiaro e per quanto possibile semplice, ha posto in risalto l'importanza di un valido business plan, ponendo l'accento sulla sua fattibilità e sostenibilità.

LA CAN COSTIERA INCONTRA LA POLIZIA DI CAPODISTRIA

Si è svolto presso gli uffici della CAN Costiera il 16 ottobre scorso l'ormai regolare incontro tra il presidente Alberto Scheriani, accompagnato dal segretario Andrea Bartole e dalla collaboratrice dell'ufficio per il bilinguismo, Kim Jakopič con i rappresentanti dell'Amministrazione di polizia capodistriana. Il Capo dell'Ufficio del Direttore dell'Amministrazione, Dimitrij Marušič, ha sottolineato l'ottima collaborazione instaurata con l'ente nel corso degli anni alla quale, si è aggiunto nell'ultimo periodo anche l'Ufficio per il bilinguismo, che ha revisionato diversi testi in lingua italiana emessi dalla Polizia. Le Sig.ra Petra Jarc, Ispettrice superiore di polizia presso la Divisione Sviluppo e Sistemi (Ufficio del Direttore generale della Polizia) e la Sig.ra Anita Kodre,

Addetta alla pubblica informazione (Polizia, Ministero dell'Interno) hanno invece illustrato alcune modifiche che vorrebbero introdurre relativamente all'aggiunta per il bilinguismo per i dipendenti della Polizia, modificando le disposizioni vigenti e favorendo i dipendenti che ne hanno diritto in base al conseguimento dei requisiti di legge. La situazione attuale, che prevede l'aggiunta solo per determinati posti di lavoro e non premia chi soddisfa le condizioni, può disincentivare coloro che non hanno studiato la lingua italiana ad impararla, se la posizione lavorativa che ricoprono non prevede l'ag-

giunta. Con questa modifica si andrebbe a incentivare tutto l'organico e di conseguenza ad aumentare progressivamente il numero di dipendenti che conoscono ed utilizzano la lingua italiana. La proposta è ancora in fase di preparazione e non appena questa sarà pronta il Consiglio ne sarà informato per discuterne in merito.

(Can Costiera)

CONSIGLIO DI PROGRAMMA ALLA RTV SLOVENIA: ATTIVITÀ DEL CONSIGLIERE CNI, ANDREA BARTOLE

Sta prendendo quota l'attività del Consiglio di programma della RTV di Slovenia, il massimo organismo decisionale dell'ente nazionale, di cui fanno parte anche i programmi italiani di Radio e Tv Capodistria. A rappresentare la Comunità nazionale italiana in questo organismo è stato chiamato Andrea Bartole. Con il suo lavoro e la sua preparazione professionale di avvocato, si è guadagnato la stima dei colleghi, che nel corso dell'ultima seduta lo hanno nominato presidente dell'influente Comitato per gli affari giuridici e le risorse umane- ed è la prima volta

che ciò accade per un consigliere italiano in un organismo tanto importante, per il quale passano le documentazioni per scegliere, ad esempio, i massimi dirigenti RTV. Un ruolo di responsabilità, quindi, e una nomina per niente dovuta o scontata. "Il mio lavoro in seno al Consiglio di programma è impegnativo, ma mi sta dando notevoli soddisfazioni. Con i colleghi e con il presidente, Goran Forbici, si è instaurata una splendida sintonia e collaborazione. Siamo ben coordinati e abbiamo chiari i traguardi che intendiamo raggiungere per far sviluppare la RTV in tutti i suoi ambiti. Noto una grande professionalità da parte dei consiglieri e tutti si stanno attivando per dare il loro contributo. Ciò snellisce lo svolgimento delle sedute plenarie, che spesso sono precedute da con-

sultazioni preliminari dove raggiungere un'intesa di vedute anche su questioni molto delicate, non ultime le nomine dei direttori dei programmi Tv, Radio e del Centro Multimediale. Diamo l'impressione di essere tanti soldatini disciplinati e di non voler affrontare dibattiti in aula, ma noi sappiamo quanta preparazione sta dietro ad ogni punto dell'ordine del giorno e quante opportunità abbiamo di chiedere e dibattere durante la fase preparatoria" ha dichiarato Andrea Bartole, che è stato incluso ancora nel Comitato per la sorveglianza sulla gestione dell'ente e nel Comitato per i programmi degli sloveni nelle regioni limitrofe. Inoltre, su proposta diretta del Consiglio d'amministrazione, guidato da Zvezdan Martič, il consigliere italiano è stato incluso nella Commissione statutaria, che ha l'importante compito di rivedere l'atto fondamentale dell'ente e la posizione di Radio e Tv Capodistria nello stesso.

Društvo Bolnikov z
Distonijo Slovenije
Slovenian Dystonia Society

dbd

Distonija je motnja gibanja, ki se kaže kot ponavljano vzdrževanje nenormalnega položaja telesa ali kot pojav ponavljanih gibov. Lahko se pojavi na enem ali več delih telesa. Najpogostejša oblika je žariščna distonija vratu (spastični tortikolis). Ocenjujejo, da je pogostnost (prevalenca) 20-4000 bolnikov na milijon prebivalcev. To pomeni, da bi lahko trenutno v Sloveniji bilo do 8000 bolnikov z vratno distonijo. Gre za kronično bolezen, ki pomembno vpliva na kakovost življenja bolnikov, njihovo samopodobo in vsakdanje življenje.

Več na spletni strani www.distonija.si, kontakt: info@distonija.si

Nacionalna kampanja ozaveščanja strokovne in laične javnosti o distoniji.

Celostna programska rešitev PRESTIGE

- GIS Prestige za gostinstvo in družbeno prehrano
- TS Prestige za trgovske dejavnosti
- Spletna trgovina
- Relax Prestige za storitvene in wellness storitve
- VS Prestige za prodajo in rezervacijo vstopnic
- Razvoz in spletno naročanje hrane
- Digitalni ceniki in naročanje od mize
- DocForward - sistem za elektronsko izmenjavo dokumentov med dobavitelji in naročniki

POS
Elektronček

POS Elektronček d.o.o. Livarska ulica 7, 1241 Kamnik • Tel: 01 8309 550, 041 642 260 • prodaja@pos-elektroncek.si

Ladje flote Azamara club cruises zopet v Kopru

Koper v začetku oktobra ponovno gostil štiri ladje iz flote Azamara Club Cruises in za eno izmed ladij pripravil večerni koncert na Titovem trgu AzAMAZING

Oktober je za potniški terminal posebno dejaven, saj se pričakuje kar 17 potniških ladij, zadnja se bo ob koprsko пристanišče privezala Viking Neptune, ki bo slovensko obalo obiskala prvič. Ta mesec pa je zaznamoval še poseben dogodek. 5.oktobra je k nam priplula flota ladjarja Azamara Cruise Club s svojimi štirimi ladjami Azamara Journey, Quest, Onward in Pursuit. Flota je Koper obiskala že drugič in ponovila svetovni dogodek lanskega leta. Prihod tako pomembne ladijske flote pa zahteva veliko lobiranja, predstavitev, dogovarjanja z ladjarji in organizacijskih sposobnosti.

ZGODOVINA

Portoroška turistična agencija Atlas Express je s podporo Mestne občine Koper leta 2014 gostila gospoda Claudiusa Docekala, odgovornega za razvrščanje flote ladjarja Royal Caribbean, med katerimi so bile tudi ladje Azamara. Gospod Docekal si je ogledal različna potniška пристanišča po Evropi za organizacijo posebnega dogodka – Azamazinga, prireditve, ki jo ladjar poklanja svojim najbolj zvestim potnikom. Obiskal je več kot 40 potniških pristanišč in po pregledu vseh se je odločil, da bo naslednji Azamazing v Kopru. To se je leta 2017 tudi zgodilo in od vseh Azamazingov, ki jih ladjar prireja po svetu,

je bil koncert s Perpetuum Jazzile na prekrasem Titovem trgu najvišje ocenjen. 2018 smo koncerte s Perpetuum Jazzile organizirali še trikrat, prav tako zelo dobro ocenjene, za dva koncerta smo dosegli najvišjo oceno, eden pa je osvojil drugo mesto med 60 Azamazing dogodki po svetu. 2019 smo zgodbo ponovili s tremi koncerti in tudi tokrat posegli po najvišjih mestih po oceni potnikov. Na zadnjem koncertu je predsednik Azamara Club

Cruises najavil, da je Koper potrjen za največji dogodek, ki ga Azamara pripravlja, to je srečanje vseh treh ladij v letu 2020. Žal je epidemija covida spremenila potek dogodkov, a obljube niso spremenili, temveč se je ladjarju pridružila še četrta ladja in 5.oktobra 2022 smo gostili edinstven svetovni dogodek - sister meeting flote Azamara.

To je bil za Agencijo Atlass Express res velik izziv, a s pomočjo Mestne občine Koper, Luke Koper, Slovenske turistične organizacije in lokalnega agenta Centralog so se s tem izzivom pogumno spopadli.

To je bil Izjemen dogodek, medijsko odmeven ne samo v Sloveniji, pač pa tudi po svetu, saj so ga s potniki vseh štirih ladij spremljali tudi turistični novinarji z vsega sveta. Številne fotografije, posnetki, informacije, članki in medijske objave na socialnih omrežjih so predstavile Slovenijo, našo obalo in Koper svetovni javnosti.

Posledica tega izjemnega dogodka je bilo posebno priznanje ladjarja Azamara Cruise Club, ki ga je lastnik agencije Atlas Express Janez Maček prejel na letni konferenci ladjarja v Fourt Lauderdale marca letos.

Prav odlična organizacija ustaljene ekipe Atlas Expressa, Mestne občine Koper in Luke Koper, seveda s podporo STO, je pripomogla k temu, da se je ladjar ponovno odločil za srečanje štirih ladij tudi v letošnjem letu. To je veliko priznanje za našo destinacijo in za Slovenijo. Prireditve smo skupaj z Zavodom za kulturo, mladino in turizem nadgradili in potnikom ladij predstavili v okviru projekta Altroke Istra vse dobro, ki jih naša slovenska Istra premore. Odzivi tako ladjarja kot potnikov so bili izjemni in tak dogodek lahko postane odličen primer sodelovanja med lokalno ponudbo in turizmom.

Prav ob tej priložnosti pa smo izmenjali plakete v spomin na nepozaben dogodek. Plakete je v imenu Mestne občine Koper vsakemu kapetanu posebej podelila podžupanja gospa Mateja Hrvatin Kozlovič. Zaključek tega izjemnega dneva pa je bil koncert, namenjen sicer samo eni izmed ladij Azamarine flote, na prečudovitem Titovem trgu. Perpetuum Jazzile so tudi tokrat navdušili potnike, tako kot so to storili že na vseh koncertih, ki smo jih za ladjarja pripravili do sedaj.

S ponosom lahko trdimo, da se je ves trud, ki ga že leta skupaj z Mestno občino Koper, Luko Koper in Stojem vlagamo v promocijo naše destinacije obrestoval in smo izjemno veseli, da nas svetovni ladjarji vedno znova izberejo za svoje prihode.

Varčevanje v vzajemnih skladih

Varčevalni načrt za vsako življenjsko obdobje

S partnerjem delata načrte za skupno prihodnost? Se pravkar pripravljate na prihod novega družinskega člana? Morda vaš najstnik odrašča in se pripravlja na študij v tujini ali pa se že zdaj sprašujete, kako boste finančno poskrbeli zase po upokojitvi? Vsako življenjsko obdobje prinaša s seboj nove potrebe in z njimi povezane finančne izzive.

Marsikdo je zmotno prepričan, da si varčevanja v tem trenutku ne more privoščiti in z njim odlaša na čas, ko bo imel višjo plačo, odplačal kredit ali ko bodo otroci enkrat samostojni. A dejstvo je, da si večina lahko privošči vsak mesec »dati na stran« vsaj majhen znesek, če le posveti nekaj pozornosti urejenosti svojih financ.

SPOZNAJTE VARČEVALNI NAČRT V VZAJEMNE SKLADE.

Varčevalni načrt Intese Sanpaolo Bank je preprosta in dostopna oblika varčevanja, kjer lahko postopoma varčujete v **vzajemnih skladih Eurizon**, že od 40 EUR mesečno. Namenjen je vlagateljem, ki želijo varčevati za dolgoročne cilje, kot so : dodatek k pokojnini, varčevanje za potrebe otrok v prihodnosti ali za varnostno rezervo.

POZORILO VLAGATELJEM IN OMEJITEV ODGOVORNOSTI - To je tržno sporočilo. Pred sprejemom katere koli končne naložbene odločitve preberite prospekt in dodatek k prospektu sklada, dokument s ključnimi informacijami. Ti dokumenti so z letnim in polletnim poročilom ter drugimi informacijami dostopni na spletni strani in v poslovalnicah Banke Intesa Sanpaolo. Krovni investicijski skladi Eurizon Fund, Eurizon Manager Selection Fund in Epsilon Fund upravlja družba za upravljanje Eurizon Capital S. A., 28, boulevard Kockelscheuer, L-1821 Luksemburg. Banka Intesa Sanpaolo d. d., je uradni pooblaščen distributer omenjenih investicijskih skladov za območje Republike Slovenije. Banka ne jamči za donosnost vzajemnih skladov, naložba lahko vodi v večjo finančno izgubo, za kar vlagatelj sam prevzame tveganje.

PREDNOSTI MESEČNEGA VARČEVANJA V SKLADIH

Dostopnost in prilagodljivost: mesečno varčevanje v skladih je na voljo širokemu krogu vlagateljev, saj so vplačila zelo prilagodljiva. Omogoča vplačevanje tudi manjših zneskov, kar je posebej zanimivo za vlagatelje z omejenimi sredstvi. Poleg tega lahko kadar koli vplačate dodatna sredstva in jih tudi dvignete, saj sredstva v vzajemnih skladih niso vezana.

Enostavnost in doslednost: Mesečno varčevanje je preprost in dosleden način varčevanja. Z rednimi avtomatskimi vplačili ne potrebujete kompleksnih strategij ali vsakodnevnega sledenja finančnim trgov. To je posebej koristno za vlagatelje, ki nimajo dovolj časa in znanj za spremljanje naložb.

Postopno vlaganje: Namesto, da bi vložili celoten znesek naenkrat, redno vplačujete manjše zneske skozi celotno obdobje. Znesek določite sami, pri čemer najmanjši znesek znaša 40 EUR. Kljub številnim prednostim mesečnega varčevanja v skladih je potrebno opozoriti, da je vsaka naložba povezana tudi s tveganji, ki lahko vodijo v večjo finančno izgubo. Banke ne jamči za donosnost vzajemnih skladov, ki je odvisna od gibanja tečajev na kapitalskih trgih. Tržni pogoji se lahko spreminjajo, zato je ključno, da vlagatelji v skladu s svojimi cilji in časovnim horizontom sprejmejo odločitev, ki je tudi v skladu z njihovim finančnim položajem.

KAKO ZAČETI Z VARČEVANJEM V SKLADIH?

Pri varčevalnem načrtu lahko izbirate med široko paleto vzajemnih skladov Eurizon, skladno z vašim naložbenim profilom, ki ga v banki pridobite s pomočjo izpolnjenega vprašalnika. Na podlagi vaših želja, ciljev in naložbenega profila vam naši izkušeni finančni svetovalci pomagajo izbrati ustrezen varčevalni načrt.

Komitenti banke, ki ste uporabniki spletne in mobilne banke, lahko izpolnite vprašalnik ter varčevalni načrt sklenete kar od doma, v svoji aplikaciji. Aplikacija vam omogoča celovit pregled portfelja ter pregled gibanja vrednosti posameznega sklada.

Za dodatne informacije vas vabimo, da se oglasite v poslovalnicah Intese Sanpaolo Bank ali preverite več na naši spletni strani www.intesasanpaolo-bank.si/vzajemni-skladi, kjer se lahko naročite na posvet s svetovalcem.

Urška Klakočar Zupančič

Ko sem ji poslala prošnjo za intervju, je odgovorila v desetih sekundah. Povsem nepričakovano za osebo, ki opravlja eno od treh najpomembnejših funkcij v državi.

Urška Klakočar Zupančič je prva predsednica državnega zbora. Magistrica prava je letnik 1977, rojena v Trbovljah in je tista sodnica, ki je na zaprtem fb profilu ostro kritizirala prejšnjo vlado, njen vpliv na sodniško neodvisnost in prekomerno uporabo represije izvršilne veje oblasti. Obravnavali so jo na disciplinskem sodišču, jo oprostili, sama pa je zapustila sodniške vrste. Je med ustanovnimi člani Gibanja Svobode. Javnost se je največ ukvarjala z njenimi rdečimi čevlji. Sama pravi, da je pravkar kupila drugi par, ker je prvega že znosila. Rdeča sicer ni njena barva, je pa ugotovila, da ji pristoji in jo ima rada, ker je barva ljubezni, sreče in življenja. **Pred dvema letoma ste vstopili v politiko. Kaj je bil glavni razlog za to odločitev, saj biti v politiki ni ravno zadetek na tomboli, še posebej naporno je to za žensko.**

Ne vem pravzaprav, ali sem se jaz odločila, da grem v politiko, ali pa se je politika odločila, da jaz vstopim vanjo. Takrat nisem prav veliko razmišljala, življenje me je potegnilo v to. Imeli smo tretjo vlado Janeza Janše in covidno obdobje, ki je šlo h koncu. Ustavno sodišče je začelo odločati o ustavnosti vladnih odlokov, ljudje so se začeli spraševati o tem, ali je bila njihova svoboda okrnjena utemeljeno, zakonito in niso bili več tako prestrašeni kot na začetku. Tudi jaz sem bila med tistimi, ki sem čutila, da je šla naša oblast takrat predaleč, ker to ni bila več pravna država, kakršno sem si predstavljala. Oblast ni spoštovala svojih za-

konov, ustave, dostojanstva in integritete ljudi. Veliko sem prebrala o nastanku pravne države, človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah in o izkoriščanju človeškega strahu za zdravljenje svojih frustracij ali pa krepitev nelegitimne oblasti. Oblast je epidemijo, ki je pravzaprav nekaj strašnega za ljudi in vzbuja nelagodje in strah, še stopnjevala. Takšne dogodke, kot so epidemije, gospodarske krize in vojne, lahko oblast, ki ni demokratična in ji ni glavni cilj dobrobit ljudi, izkoristi za svoje cilje. To me je spodbudilo, da sem se javno oglasila, skupaj z mnogimi isto mislečimi ljudmi, ki smo se združili in začeli to gibanje, ki je potem preraslo v Gibanje Svoboda, katere glavni nosilec je bil Robert Golob. Iskreno sem verjela in verjamem še zdaj, ne glede na morebitna razočaranja, ki jih državljanke in državljani čutijo, sprejemam, da so naše vrednote, načela in cilji iskreni. Prej o sebi kot o ženski, ki bi lahko imela probleme, ker je ženska, sploh nisem razmišljala. Nikoli se nisem počutila manjvredne od moških. Tako sem bila vzgojena, na to so vplivali tudi učitelji, pro-

fesorji in tudi služba, kjer sem delala. Ni bilo treba razmišljati, da se bom kot ženska morala bolj dokazovati ali da bodo nekatere preizkušnje zame težje. Ko sem stopila v politiko, sem bila s tem prvič soočena in prvič sem opazila, da se me zato, ker sem ženska, obravnava drugače. Da moram trpeti opazke, ki jih moški ne bi in da moram čez kakšno oviro, čez katero moškimi ni treba. To vse vidim zdaj in to me je razžalostilo, hkrati pa mi je to dalo moč, da sem si rekla, ne bom klonila, šla bom naprej in razbijala stekleni strop. **Ste se takrat odločili kakšna političarka boste, kakšen bo vaš videz? Ste se vprašali, ali bi vam lahko očitali kaj iz preteklosti? Skratka, ste bili pripravljeni, ko ste vstopili v politiko?** Iskreno, ne. Ker sem od nekdaj tako zvesta sama sebi, da sem vedela, kakšna bom. Takšna, kot sem bila prej, ker drugačna tudi ne znam biti. Težko bi rekla, da bi se v moji preteklosti našlo kaj, kakšen greh, ki bi mi kot političarki lahko škodil, čeprav so se trudili, da bi ga našli. Ko sem prišla v ta svet in sem videla, kakšnih prijemov se nekateri poslužujejo, kakšnih igrice se gredo, sem ugotovila, da kaj takega meni sploh ne pride na misel. Marsikdo mi reče, da sem naivna ali pa preveč iskrena in mi bo to škodilo, jaz pa sem hvaležna, da sploh ne pomislim, da bi lahko kakorkoli manipulirala, da bi me bilo mogoče "kupiti" ali bi razmišljala, kako bi koga diskreditirala. Verjamem, da me ne bo odneslo v nobeno od teh sme-

ri, ker me to niti ne premami. Najbrž je to odvisno tudi od tega, kakšni ljudje smo in kaj so naše vrednote. Sem se pa zavestno odločila, da ne bom dopustila, da me funkcija definira, jaz bom poskušala definirati funkcijo. **Povejte kakšen primer, ko ste bili res presenečeni nad tem, kar so vam hoteli podtakniti? V politiki sta v grobem dve skupini ljudi, tisti, ki so taki kot vi, in oni drugi, ki vnaprej vse načrtujejo, tem bi rekla Drnovškov tip politika, ki se morajo neprestano ukvarjati s tem kdo, kaj, za kaj, s kom. Meni je bližji prvi tip politike.** Največkrat so mi hoteli podtakniti kakšnega „ljubimca“. Z nekom grem na kavo, se pogovarjam o sodelovanju ali pa se mu samo nasmejim in je že problem. Upam si trditi, da se kaj takega moškemu predsedniku parlamenta ne bi dogajalo. **Je to kdaj pričakoval od vas?** Ne, seveda ne. To je vzel kot vrednoto, ki jo je želel pri ljudeh, ki so se mu pridružili. Danes je bil pogovor v poslanski skupini o tem, ali si najprej človek, pa potem politik ali najprej politik pa potem človek. Jaz sem vedno najprej človek, pa potem politik. Tako je in tega ne morem niti nočem spremeniti. **Koliko časa traja, da se kaj spremeni?** Dolgo, zelo dolgo. Ker smo postali zelo birokratska, prenormirana družba. Zato da se uveljavijo strukturne spremembe, mora biti najprej volja, potem sredstva, materialna in finančna, potem taki predpisi, da lahko to narediš, potem tudi zelo dober PR, da to dobro predstaviš javnosti. Vse spremembe niso sprejete z odobravanjem, vsaka sprememba je tudi težka. V družbi, kot je naša, ki je prenormirana, birokratska, ki ne mara sprememb, pa čeprav so nujne, je priti do spremembe v enem mandatu, se pravi v štirih letih, kar težko. **Ste članica Gibanja Svobode, ki je dobila volitve, prevzeli in sestavili ste oblast in obljubili številne reforme. Po letu in pol ni bilo še nobene reforme. Se v stranki kdaj pogovarjate o obljubah, ki niso bile izpolnjene? Kakšne bodo posledice?** Verjetno bi se morali več pogovarjati, je pa to zelo obremenjujoče. Tega se dobro zavedam. Zakaj je tako? Ker, ko prideš v ta ustroj in vidiš, po kakšnih pravilih tečejo sistemi, postaneš manj pogumen in ambiciozen in se zavedaš, da bo treba veliko usklajevanja, veliko dogovarjanja, veliko

popuščanja, da boš uresničil svoje predloge. Država je večplasten sistem, upravljati jo morajo sposobni ljudje z empatijo in zavedanjem, da delajo za ljudi. Države ne sme voditi en sam človek. **Seveda ne, potem je to diktatura.** Tako, parlamentarna demokracija ni najbolj učinkovit sistem, je pa najbolj human. Vsaka sprememba zahteva svoj čas, tudi to, da jo ljudje sprejmejo, včasih zahteva spremembo miselnosti, včasih mora priti do zunanjega dogodka, da spoznamo, da potrebujemo spremembo. Kot nekdo, ki je že prej delal v sistemu, se tega zavedam, drugi pa morda mislijo, da bo šlo to lažje in hitreje. **A ni zanimivo, potem, ko je spodletelo ministrom, po treh mesecih iskanja postane ministrica ženska. Ženske pridejo na vrsto vedno takrat, ko so stvari skoraj nerešljive.** Ženske ne obupamo hitro, ostajamo v težkih situacijah. Samo pomislimo na matere, ki ostajajo same z otroki, ki so telesno in duševno prizadeti. Zgodovina je pokazala, da so ženske prišle na oblast takrat, ko je bilo zelo slabo, v času njihovega vladanja pa sta država in družba zacveteli. Bilo je manj vojn, več vlaganja v izobraževanje, v kmetijstvo, v razvoj industrije. Ženske so bile tiste, ki so na svojih dvorih gostile glasbenike, slikarje, humaniste, ženske so bile tiste, ki so vabile razsvetljence v butične francoske kavarne ... Ženske si znajo naložiti na ramena težka bremena. Res pa je, da to težko breme znajo tudi nositi. **Na katero od teh žensk pomislite med opravljanjem svojega dela?** Velikokrat razmišljam o tem, kako močne so morale biti ženske, še posebej v daljni zgodovini, da so preživele v bistveno bolj šovinističnem svetu, kot je današnji. Pomislim na kraljico Elizabeto I. Angleško iz šestnajstega stoletja, na Marijo Terezijo, tudi na to, kako pretkane so bile. Recimo mož Marije Terezije je bil de iure sveti rimski cesar, de facto pa je ona vladala, Elizabeta prva se recimo ni poročila in imela otrok ravno zato, da je bila lahko poročena z državo. Katarina Velika, ki se je pretkano rešila svojega šibkega moža in ona vladala. Matilda Toskanska je omrežila papeža Gregorja VII. in vplivala na njegove odločitve. In če so one uspele, ni vrag da ne bi tudi me v tem svetu, ki je bolj prijazen do žensk. Pa naj omenim še Margaret Thatcher, železno lady in Angelo Merkel, ki je

BOJANA LESKOVAR

bila dolgo časa steber stabilnosti v Nemčiji. Ženske imamo tudi materinski čut in ženstvenost, ki pri ljudeh vzbujata zaupanje in upanje. **Z Goranom Vojnovičem sva se ravno za Obalo plus pogovarjala o tem, da vojn ne bi bilo, če bi o njih odločale ženske. Ker ob tem razmišljajo o svojih otrocih ...** Nobena ženska si ne želi poslati svojega otroka na fronto, ženske drugače gledamo na svet. Bolj smo občutljive na smrt, na bolečino. No, tudi ženske so vodile vojne ... **Recimo Ivana Orleanska.** Ja, večinoma pa si vojn ne želimo in raje v imenu tega popuščamo in smo manj posesivne. **Govorili ste o vladaricah, ki so k sebi vabile pametne ljudi. Kdaj ste vi povabili ljudi, ki praviloma ne prihajajo v parlament in ste od njih hoteli slišati tisto, kar vam sicer svetovalci ne znajo povedati?** Velikokrat. Pri meni v kabinetu so na obisku velikokrat ljudje, ki so pametnejši od mene. Od profesorjev, doktorjev znanosti, novinarjev, umetnikov, kulturnikov. Počaščena sem, če želijo priti. **Na primer kdo?** Dr. Dragan Petrovec, dr. Igor Kavčič, dr. Ciril Ribičič, bivši predsedniki parlamentov, gospa Tanja Tuma iz PEN-a, novinarji, člani nacionalnega sveta za kulturo, Tilen Artač, Nika Kovač, da ne govorim o številnih predstavnikih civilne družbe. **Nobenega filozofa?** Res, vidnega filozofa še ni bilo tukaj in to moram spremeniti. Povabiti moram Slavoj Žižka. Sem pa ravnokar tudi razmišljala, da bi povabila Primoža Štrbenca, da mi osvetli dogajanje na Bližnjem vzhodu. Tukaj je bil tudi Tomo Križnar. Naša ideja je bila, da spet obudimo serijo predavanj v parlamentu Znanje žanje, žal pa v poslanskih skupinah ni naletela na pozitiven odmev. **Kot predsednica parlamenta gotovo poznate poslance zelo dobro. Delo parlamenta in predvsem razprave spremljam že več let, pa se mi zdi njihova povprečna izobrazbena raven zelo nizka. Vedno se**

pred volitvami pogovarjamo o tem, da bi morali vsi, ki kandidirajo za poslance, izkazati določeno raven znanja o ustavi, o človekovih pravicah, o tem kako funkcionira država, predvsem pa kako deluje parlament in kakšne pravice in dolžnosti imajo. Nenazadnje je to skupina 90 ljudi, ki vodi to državo in odloča o nas.

Strinjam se, da bi neko osnovno znanje o tem, kako deluje to zakonodajno telo, bilo potrebno, saj na začetku o tem vsi dobijo gradivo ...

Pa mislite, da ga preberejo?

Vsak se sam odloči, koliko se bo izobrazil. Na voljo so tudi izobraževanja. Poslanci so predstavniki ljudstva, eni so bolj, drugi manj izobraženi. V poslanski skupini Gibanje svoboda je kar nekaj strokovnjakov, ne ravno s humanističnih področij, ampak infrastrukture, energetike, kmetijstva, jedrske fizike. Razgledanost človeka, da vidi gozd in se lahko pogovarja o različnih temah, bi pa bila res zaželenja. Ne samo v parlamentu.

Štiriletni mandat je pravzaprav določena vrsta službe. V katerokoli službo gremo, moramo dokazati svojo sposobnost, da bomo službo dobro opravljali. Razen za to.

Pravijo, da tudi tisti, ki nič ne vedo, morajo imeti v parlamentu svojega predstavnika.

To lahko razumem, se mi pa zdi, da mora človek, ki prevzame neko funkcijo, biti pošten do sebe in ljudi, ki jih zastopa in se vsaj izobraziti o tem, kaj bo počel.

Tisti, ki nič ne ve, ne ve niti tega, da nič ne ve. Meni se zdi, da bi bilo bolj primerno, da tisti, ki je bil pravnomočno obsojen, ne more biti v parlamentu.

Ko ste prevzeli parlament, ste napovedali, da boste uvedli primeren nivo komunikacije. Se je to zgodilo?

Ljudje, ki so že dalj časa v tej hiši, pravijo, da se je raven komunikacije dvignila. Na plenarnih sejah je nivo govora poslancev zagotovo na višjem nivoju, kot je bil. Kako smo to dosegli? Videla sem, da kaznovanje ni nujno uspešno, tudi sam moraš biti zgled. Tudi jaz sem kdaj čustveno odreagirala in rekla kaj, kar bi lahko bolje premislila, povedala drugače. Na splošno pa imam občutek, da je v parlamentarnih razpravah več argumentov kot pa žalitev, potvarjanja. Ta pot je dolga in naporna, ko enkrat nivo pade, je nazaj zelo težko. Mislim pa, da smo kar kulturnen parlament.

Poslanci hodijo na seje bolj vestno, kot so?

Spremljam jih na začetku seje in ugotavljam, da je večina tam. Res pa je, da niso ves dan v dvorani, kar niti ni smotno niti ni bilo nikoli mišljeno.

Je prisoten tudi Janez Janša?

Tudi. In je razlika od prejšnjih mandatov.

Vaša funkcija je ena od treh najpomembnejših v državi, poleg predsednice države in predsednika vlade. Imate vi trije, najpomembnejši ljudje v državi, skupno vizijo, kam naj gre Slovenija ?

O načelih se strinjamo in v vrednotah med nami ni razlik, vsa morebitna nestrinjanja rešujemo tako, kot jih rešujejo zreli ljudje, s pogovorom. Ni pa med nami velikih nestrinjanj. Glede tega, kam bi želeli, da gre Slovenija, absolutno ne.

Kam pa ?

Želimo, da Slovenija ostane demokratična, parlamentarna država, z vladavino prava, s spoštovanjem človekovih pravic in svoboščin ter svobodo medijev. Želimo si, da je Slovenija varna država za naše državljane in državljane oziroma za vse ljudi, ki tukaj živijo, da imajo ljudje največ svobode, kar jo lahko imajo. Želimo si, da je Slovenija sodobna, moderna, napredna država, kjer je vsakomur zagotovljena socialna varnost, zdravstvena oskrba, kjer ima vsak otrok dostop do kakovostnega šolanja, kjer ni velikih trenj med posameznimi družbenimi skupinami. Želimo si, da je Slovenija država, kjer si mladi lahko ustvarjajo družine in jih ne bo skrbelo za službe, za streho nad glavo, kjer bodo starejši lahko uživali svojo starost z dostojnimi pokojninami in želimo si, da bo Slovenija država srečnih ljudi.

Kako komentirate dogajanje v stranki (menjave, sliši se o trenjih, o neenotnosti, da ima premier težave, napačne svetovalce)?

Poslanska skupina je zelo enotna, pri toliko ljudeh pa ni mogoče, da bi bili vsi enakega mnenja. Všeč mi je, da se na poslanski skupini res pogovarjamo, poslušamo argumente.

Ne vem, o kakšnih trenjih in razpokah se govori, mor-

da bi morala slišati kaj bolj konkretnega.

Govori se o trenju med vami in Golobom?
Nobenega trenja ni, o tem najbrž govorijo, ker naju ne vidijo povsod skupaj. Seveda ne, opravljava vsak svojo funkcijo v svoji veji oblasti.

To, da je morala oditi Tatjana Bobnar je bilo najmanj nespametno, to da sta morala oditi dva ministra še nekako razumem, ne razumem pa, kako dva tedna braniš ministrico, za katero je od vsega začetka škandala jasno, da bo morala oditi. Kaj takega si premier ne bi smel dovoliti. To ni škodljivo samo za vlado, ampak tudi za politično stabilnost v državi.

Saj vas razumem. Moja stališča in načela so jasna od vsega začetka. Vem, kako pomembna je integriteta in kredibilnost. V državnem zboru in poslanski skupini bom to vedno zagovarjala. Zelo težko pa komentiram vladne odločitve, s katerimi nisem podrobneje seznanjena. Je pa treba poudariti, da je predsednik vlade odgovoren za delo vlade in bi moral imeti tudi ustavnopravno možnost sam izbirati

in razreševati svoje ministrice in ministre. Med njimi mora biti odnos zaupanja in če je to zaupanje porušeno, tudi sodelovanje ne more biti več konstruktivno. Predsedniku vlade sama povem, če imam težave s sprejemanjem določenih odločitev. Vedno se bom trudila za kredibilnost in integriteto državnega zbora.

Kaj pa pravi?

Poslušaj moje argumente. Trudim se za najine korektne in konstruktivne odnose in tudi z generalno sekretarko stranke. Če se mi pa kaj ne zdi prav, to vedno povem, ker tako deluje demokracija.

Foto: Črt Piksi

Opomba uredništva: za časopis je bil intervju skrajšan. V celoti ga lahko preberete na www.obalaplus.si.

NOVI RENAULT CLIO

8 let jamstva*
brezplačni kasko*
4 zimske pnevmatike**

*Ob nakupu avtomobila z Mobilize Financial Services kupec prejme zavarovanje Splošni kasko, ki je v prvem letu subvencionirano in je za kupca brezplačno in 8 let jamstvo. V obdobju 2 let od nakupa vozila velja tavarneške garancije, po preteku tavarneške garancije sledi 3 leta podaljšanega jamstva Renault oz. 100.000 km, kar koli se zgodi prej, ter nota dodatna k iskanju dodatnega jamstva Real Garant oz. 100.000 km, kar koli se zgodi prej. Kupca prejme dodatno 3 leta podaljšanega jamstva Real Garant samo ob nakupu vozila z Mobilize Financial Services. Pogoj deluje je sklenitev finančne pogodbe z mobilizirano finančno vrednostjo 0.000 € ter zavezanostim zagotavljanje 36 mesecev in sklenitev zavarovalnega vozila v prvem letu financiranja pri Mobilize Financial Services.
**4 zimske pnevmatike, do katerih je kupec upravičen se znebiti. V primeru da takih pnevmatik ne moremo zagotoviti, je kupec upravičen do paketa pnevmatik druge znamke, v enaki vrednosti. V primeru, da se kupec odloči za nakup drugih pnevmatik katerih vrednost je višja od določene pnevmatke, razlaga krije sam. Akcija velja od 1.10.2023 do 31.12.2023. Paraba pri mesečnem plačilu 417 € (100 km). Emission CO₂: 96-153 g/km. Emissioni goriva: Euro6B (L1, L1E, Benigna Norm. 0,0020 - 10,0 km/l pri 90 km/h). Vrednosti meritev porabe in emisij. Ustrezajo standardu meritev WLTP. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo pa tudi škodljivi povzročitelji koncentracijam pripravnega ozona, delcev PM in PM₁₀, ter dušikovih oksidov. Podpiramo si pravico do napak. Slika je simbolična. Več informacij o ponudbi in pogojih nakupa je na voljo na www.renault.si. GA Adriatic d.o.o., Dunajska 22, 1000 Ljubljana.

Renault priporoča Castrol

renault.si

Trgo ABC

PE KOPER, Istrska cesta 12

Breda Prodani, 041 607 812 David Bartolič, 051 306 770

KATJA PEGAN

VSAK JE ZASE CERKEV

V četrtek je bil dolg dan. Od jutra do večera smo na številnih delavnicah in predavanjih razmišljali, da bo svet boljši, če bomo otroke pripravljali na odraslo življenje z razumevanjem kulture in srečevanji z umetnostjo. Na Kulturnem bazarju v regiji, ki smo ga pripravili v Gledališču Koper s številnimi partnerji v projektu, smo se zbrali z vseh koncev naše dežele, da bi zelo od blizu začutili optimizem in vero v naše delo in poslanstvo. Naslednji dan je bil spet tak, kot dan pred četrtkom. Mogoče še slabši, z več dvomi, pa ne o dobro pripravljenem in elegantno uresničenem srečanju, ampak o svetu, ki mu, kot kaže, ni pomoči. Berem časopise, predvsem razmišljanja ljudi, ki so si vzeli čas za razmislek, ker pet ali deset tisoč znakov ne napišeš, če nimaš kaj povedati. Se že bolj spleča obesiti sliko (svojo prečudovito) ali tujo (zasmehujočo ali sovražno) z največ sto znaki na spletno vesolje. Kot nekoč v Cicibanu, ko smo bili majhni in so nas učili brati z risbicami in črtami, na katere smo sami napisali manjkajočo besedo. Zdaj smo spet majhni, ker smo si svet zmanjšali na stanje nenehne napetosti in kronične nasičenosti dvomov vseh vrst, kar nas tako strašno polarizira, da se smo kljub izrazitemu sovraštvu, aroganci in cinizmu dejansko paralizirani. Nepremikajoči v svoji lastni cerkvi. Verjetno se bomo morali reprogramirati, če bomo hoteli naprej. Proti drugemu, ki je drugačen od nas. Ki ima drugačne strahove, demone, zgodovinske bolečine in brazgotine. In spet se bomo morali naučiti pogovarjati, brati in pisati. Spet se bomo morali naučiti reda, tovarištva in poguma. Sicer lahko na demokracijo kar pozabimo. Potem pa je prišla sobota dopoldan, ko smo v gledališču izvajali program kulturno-umetniške vzgoje v obliki pripovedovanja ene pravljice v treh jezikih. Otroci in starši, ki jih je bilo skoraj devetdeset, so prisluhnili igralcema in učiteljici angleščine, ki so jim z interpretacijo in igranjem najprej v slovenščini, potem italijanščini in na koncu v angleščini pripovedovali o svetu, ki je v vseh jezikih enak, samo sliši se drugače. Na koncu so otroke vprašali, katero pravljico bi si želeli slišati naslednjič. Predlogi so švigali pod reflektorji naše male dvorane še med aplavzom in potjo iz dvorane. Takrat pa ob meni silovit jok majhne, štiriletne deklice v žabica, krilcu iz tila in čopku s trakcem. Ta jok ni bil histeričen jok, prej jok obupa in groze. Zdelo se je, kot da bi se izgubila in je čisto sama z velikimi solzami, ki so ji tekle po licih. Mama mi pove, da je niso slišali. Kdo, kaj niso slišali? Njene pravljичne želje. Primem jo za rokico in odvihrava z odra proti garderobam. Anja, Francesco in Ivanka so še tam in ji z vso nežnostjo prisluhnejo. Najprej počakajo, da se umiri in potem pove: rada bi slišala Muco Copatarico. Dajo si petko, kot se med zavezniki spodobi, in ko jo nosim nazaj, jo vprašam, zakaj ima rada Muco Copatarico? »Ker šiva vsem otrokom copatke.« Kakšna nežna, empatična dušica je to, si mislim in dobro vem, da je Muca Copatarica varnost. Red, tovarištvo in pogum, o katerem piše Ela Peroci, dajejo otrokom občutek odgovornosti, ta pa varnosti. Tudi majhni otroci hočejo biti odgovorni, tovariški in pogumni. Le kdaj smo prišli do ideje, da jim tega ni treba? Ko sem jo prinesla k mami in očetu, je povedala, da bodo povedali Muco Copatarico, in to v »enščini, anščini in leščini«.

LEON MAGDALENC

LEPOTA NAD IZOLO

Vsem nam, ki se občasno vozimo na obalo, bi morali zastaviti samo eno vprašanje. Kateri pogled, katera stavba, katera arhitektura vas na obali najbolj prevzame? Med prvimi bi bili zagotovo žerjavi v Luki Koper, punta v Piranu, hoteli v Portorožu, soline že skoraj na meji s Hrvaško in morda celo kakšna vasica v zaledju. Absolutni zmagovalec pa bi bila Splošna bolnišnica Izola. Arhitektu Stanku Kristlu, urbanistom in politikom, ki so to rumeno-zeleno-modro stavbo postavili na vrh hriba, takorekoč v središče obalnega pasu, je potrebno sneti klobuk. Izolska bolnišnica je vse tisto, kar si želi imeti vsak resen kraj. Lahko je grad, cerkev, hotelski kompleks in morda celo nasedla križarka s turisti. To, da je bolnica lahko grad, vas opozorijo zapornice. Brez dviga le teh ni dostopa. Ko pa zapuščate ta kraj, vas čakajo dvojne zapornice, da ne bi pomotoma kdo zbežal z vami brez plačila za obisk tega posebnega kraja. Od daleč, recimo, če se obali približujete z morja, lahko stavbo zamenjate za kakašen izvenserijski krujzer, ki se je zasedral v našem obalnem zalivu. Barve vas spominjajo na tobogane in zavirate turistom, ki imajo tako dober razgled. Razgled je tako ali tako adut, na katerega stavijo v tem hotelskem kompleksu. Prepričan sem, da je vsem investitorjem žal, da niso prehiteli snovalcev bolnišnice. Imeti resort na najboljši lokaciji na obali je zadetek na lotu. Sredi poletja sem enkrat v njem preživel dve noči. Izjemno doživetje. Nudijo zastonj sauno in brezplačen nočni koncert vseh, ki smrčijo, govorijo, blodijo ter tarnajo od bolečin. Recepcijo tega resorta sem zaradi obiskov urgence spoznal že nekajkrat. Res je približno tako kot v hotelih. Sredi noči receptor spi nekje v ozadju in v hotelsko-bolnišnični avli ni nikogar. Popolna tišina kot v kakšnem sakralnem objektu. Čakaš samo še pridigarja, ki ti bo povedal, da živiš grešno, saj drugače pač ne bi bil na urgenci. Na urgenci se ne počutiš tako, kot recimo v Ljubljani, kjer imaš občutek, da sodeluješ v resničnostnem šovu Kdo bo dalj časa v čakalni vrsti? Na urgenci poteka vse kot namazano. Sprejem, popis, pregled, diagnoza in adijo. Od tu naprej si v drugih rokah. Če si samo spremljevalec, ti dajo dve številki, da jutraj pokličeš. Smiselno, saj si nekoga pripeljal na urgenco, zanj trepetiš in celo moliš zanj, čeprav si ateist. Skratka, oborožen z dvema številkama, ki ju pokličeš med sedmo in osmo jutraj, dokaj mirno zapustiš ta hotel, cerkev, grad in križarko v eni arhitekturi. Potem tebi zapovedano uro med sedmo in osmo kličeš in kličeš. Zvoni v prazno. Prvič, drugič tretjič, osmič. Prva številka in potem druga številka. Neznosnost zvonjenja v prazno. Devetič se oglasi prijazen ženski glas. Ko ves srečen prosiš za informacije o najboljši osebi, je odgovor enostaven. Oprostite, zamudili ste čas informacij za dve minuti. Ostaneš brez besed. Bolnica je dobila še dodatno funkcijo. Gledališče absurda. In ni vam potrebno plačati vstopnic.

ANDREJ MREVLJE

TESLA IN 50 KOSOV OROŽJA

Pred več kot dvema letoma sem v tej kolumni prvič omenil Teslo, vozilo, ki ga je na računalnik postavil Elon Musk. V dveh letih leasinga modela Y sem prevozil 60 tisoč kilometrov. Nekaj karambolov sem imel zgolj s servisom in menagementom Tesle. Kljub temu ostajam pri Tesli. Zakaj? Kot slehernika me zanima, ali bodo Teslo prehiteli drugi električarji, skratka, ali se bo tudi Tesla zaletela v zid in bom prisiljen prestopiti v kakšen drug avtomobil. Trenutno Tesla pušča za sabo super tekmece, oblikovalce, kot so Kia, Hyundai, Toyota. V tekmi za prestiž na trgu potem, ko je Tesla naznanila električarsko revolucijo, je Daljni vzhod opustil meditacije in čajne ceremonije. Z napadalnimi linijami in drznim designom Azijci skušajo zadržati čelne pozicije, ki so jih osvojili pred nekaj desetletji z bencinskimi modeli. Avrnimo se v Ameriko. Moj zapis ni zgodba o avtomobilih, temveč o ameriški norosti, opisani v izpostavljenem protislovju; Tesla mi služi kot izgovor, ker je najboljši računalnik na kolesih. Vse ostalo, Teslin menagement, poslovni model, odnosi s klienti, vse glede prizemnosti in neavtomatizirane družbe pa smrdi po disfunkcionalnosti, kajti Teslovi avtomobili so visoko tehnološki izdelek, ki se ne ujema z ruralno ameriško družbo. Zaradi disfunkcionalnosti in komunikacijskih vozlov med DMV (uradom za registracijo), usmerjenim v papirologijo, ter digitalizirano Teslino upravo, je Tesla potreboval tri mesece, da mi je zagotovil registracijo za moje vozilo. Pri DMV so trdili, da v Tesli niso pravilno izpolnili obrazcev za registracijo, pri Tesli pa, da so DMV kmetavzarji, ki ne razumejo novega načina poslovanja. Leto kasneje so se stvari še poslabšale: ko sem avtomobil selil v državo New York, je transfer registracije trajal pet mesecev. Moja horor zgodba pa je naslednja: draga mi žena - sedeži Tesle so zanje res nekoliko pre nizki, je ob izvozu iz parkirišča bolnišnice John Hopkins v Baltimoru maja letos zapeljala v steber parkirišča ter zadnja vrata avtomobila drgnila tako, da so zgleдалa kot odprta konzerva rib. Odprtino v vratih smo polepili z lepilnimi trakom, poklicali zavarovalnico, ki je škodo ocenila. Tesla karoserij ne popravlja, umazano delo prepušča avtoriziranim mehanični delavnicam. Za zavarovalnico je bil problem plačilo mehanikov, ki za posvečene v Tesline skrivnosti zahtevajo 125 dolarjev na uro. Nič čudnega torej ni, da mehanične delavnice s Teslino licenco rastejo kot gobe po dežju. Ko je bil problem rešen, je delavnica pri Tesli naročila rezervne dele. Junija se ni zgodilo nič, tudi julija ne, 9. avgusta pa sem Teslo izročil v popravilo. Domnevno, zaradi Teslinih zamud, so mi popravljeni avtomobil izročili tri mesece kasneje. Po nekaj minutah vožnje na avtocesti je Tesla začel poskakovati, zanašalo ga je v levo. Spet je trajalo nekaj dni, predno sta mi mehanik in menažer z nasmehom dejala, da je problem rešen. Delavnica, ki si je zaupanje Tesle pridobila z nakupom ustrezne tehnike, naprave za optike ni znala uporabiti, vse dokler se v delavnici ni znašel prodajalec, ki jim je napravo prodal. Priskočil je na pomoč. S pravilno nastavitvijo in odčitavanjem podatkov je moj Tesla spet prilepljen na asfalt. Ob slovesu me je mehanik vprašal, zakaj sem prišel v Ameriko in če mi je tukaj všeč. Povedal sem mu razloge prihoda in da me je Amerike strah. Strah me je orožja. A te je strah naju dveh? Me je prijazno vprašal mehanik. Izkazalo se je, da prijazni mož doma hrani 50 kosov orožja. Nisem imel časa, da bi spraševal kaj in kako. Oddrvel sem v neznano. Hvala bogu, tokrat Tesle ni zanašalo. Odpeljal me je na varno.

DORJAN MARUŠIČ

STRIC

V petek, 13. oktobra, za veliko nevraževernih običajen dan, je prisegla nova ministrica za zdravje Valentina Prevolnik Rupel. Komentar ob imenovanju sem medijem odrekel, saj imam privilegij pisanja kolumn in bom tu razkril svoje mnenje: gre za najboljšo možno kandidatko, z jasno postavljenimi tremi prioritetskimi cilji in izjemno veliko možnostjo uspeha. Zagotoviti ljudem dostopnost do kakovostnih zdravstvenih pravic v pregledni in vzdržni košarici pravic. Za vsakega poznavalca, kaj šele strokovnjaka, izjemno ambiciozen načrt, ki je izvedljiv samo ob široki družbeni podpori tistih, ki sprejemajo zdravje kot temeljno vrednoto vseh in vsakega posameznega državljan in državljanke. Kot bi zapel Vlado Kreslin: »da, da, da, vse se da!« Menim, da predstavlja ministrica glavni adut sedanje Vlade! Kratka analiza zapuščine ministrov za zdravje, ki s(m)o prevzeli delo sredi mandata namreč pove, da je bil sistem večinoma predan v boljšem stanju, kot je bil prevzet. Vsaj delno zaradi samega stanja ob prevzemu! Nasmejali pa so me komentarji večnih ocenjevalcev, ki me spominjajo na poceni in populistične vedeževalce. Bolje bi bilo, če bi se najprej ozrli na zapuščino, ki so jo zapustili na svojih preteklih pozicijah. Prav nasprotne občutki so me prevevali ob sledenju poslancem ob predstavitvi ministrice. Količina izrečenih neresnic poslancev je preseгла meje dobrega okusa in smiselnost natančnega štetja. Celotno trimesečno obdobje na poti do izbire pa so se vrstili predlogi izbornih kriterijev in pogojev, od (ne)zdravnik preko vseh predlogov do (ne)politik. Presek vseh predlogov je seveda prazen, zato morda ne preseneča, da ne moremo priti do soglasja o prepotrebni spremembah našega zdravstvenega sistema. Očitno nas je več kot milijon strokovnjakov s področja zdravstva. Budno sem sledil dogajanju na poti imenovanja. Nenazadnje so me v enem izmed časopisov (ni vreden navedbe imena) postavili za neformalnega ministra iz ozadja. Ko nekoga, ki je vselej deloval javno in odkrito, postavijo med strice iz ozadja, se morajo v zakulisju tresti gore. Skratka, nikoli iz ozadja, zato pa nekajkratni stric že več kot dve desetletji. Da, stric v rodbini. Z Vojkom, bratrancev po očetovi strani, sva preteklo nedeljo uspela zbrati večino sorodnikov po očetovi strani. Dobri dve tretjini sorodnikov v vseh treh generacijah se je odzvalo, skupno za kar dva sedanja osnovnošolska razreda. Predstavitev posameznih družin in nato bratrančev prikaz poti naših prednikov skozi zadnji dve stoletji preko številnih vojnih viher vse do današnjih dni je bila poučna in povezovalna. Zavezali smo se k rednemu letnemu druženju za še tesnejšo povezanost. Gradimo na svojih koreninah, povezujemo sorodnost in drugačnost, da bomo lahko kljubovali vsem izzivom in zagotovili preživetje prihajajočim rodovom v blaginji in zdravju.

Kdo sta Romeo in Julija danes?

Koprsko gledališče bo 28. oktobra premierno izvedlo eno največjih tragedij vseh časov: na našem odru se bo odigrala veronska ljubezen, prepletena z nesrečo, sovraštvom in nerazumevanjem.

Predstava je nastala v sodelovanju z Narodnim gledališčem Republike Srpske. Režiserka Sonja Petrović je prejemnica mnogih nagrad, to predstavo pa je režirala po klasičnem besedilu Williama Shakespeara. Kdo sta Romeo in Julija danes in kako se nas bosta dotaknila?

Kdo sta Romeo in Julija danes?

Julija: Danes je Julija vsaka najstnica, ki ji nekatere pravice odvzamejo in ji vsiljujejo napačna mnenja ter povsem napačna stališča. Če jih ne sprejme, bo Julija danes, žal, znana po črnih kronikah.

Romeo: Romeo se ni kaj dosti spremenil do danes. To je mladenič, katerega najvišja vrednota je ljubezen. Ta vrednota mu daje smisel in ga izpopolnjuje. To ni dosti drugače kot pri vsaki zaljubljenosti. Le okoliščine ga privedejo do tega, da je pripravljen umreti zaradi ljubezni. Romeo je občutljiv mladenič, ki ga kot vsakega mladega človeka nadzirajo čustva in občutki.

Tragedija, v kateri nastopate, je bila napi-

sana leta 1562. Zakaj je tema sovraštva in nestrpnosti med veronskimi družinami še vedno aktualna? Bi danes bilo kaj drugače?

Julija: Žalostno je, da je še vedno aktualna. Zakaj? Tudi jaz se sprašujem ... Zdi se, da je to očitno nekomu v interesu. Ker smo igrače, marionete ... Zdi se, da razvoj civilizacije ne pri naša odpravljanja sovraštva, ampak le njegovo transformacijo v subtilnejše oblike doživljanja in izražanja. Dokler sistem vrednot določa prevaro, sovraštvo in zlo kot nekaj dobrega, poštenost, zvestoba in pogum pa kot nekaj slabega, ne bo prostora za Romea in Julijo v tem svetu.

Romeo: Mislim, da vsi vemo, da je to vedno aktualno. Zgodba,

kjer je vse lepo in srečno, je sicer prekrasna in navdihujoča, vendar ne postavlja vprašanj, ne spodbuja razmišljanja ... Zgodbe, kot je Romeo in Julija, se še vedno dogajajo.

Gre za koprodukcijo Gledališča Koper in Narodnega gledališča Republike Srpske. Kakšno je bilo sodelovanje z Gledališčem Koper?

Julija: Menim, da so koprodukcije za nas igralce zelo pomembne. Res sem vesela, da sem spoznala kolege iz Kopra in da imamo priložnost izmenjati energijo na odru. Moram izpostaviti svojega partnerja Maka Tepšića, ki igra Romea, redko občutljivega in empatičnega partnerja, mladega in obetavnega igralca.

Romeo: Ekipa se je izmenično preselila iz Banja Luke v Koper, kjer smo ustvarjali predstavo. Tako smo se bolje spoznali tudi z okoljem svojih kolegov in obratno.

Shakespeareovo besedilo je lahko zapleteno, vi pa ga boste uprizorili v obeh jezikih. Kako ste se razumeli med procesom ustvarjanja? Ima dvojezičnost simbolno vlogo v predstavi?

Julija: V sodobni družbi ne moremo ubežati temu, da smo obkroženi z ljudmi različnih narodnosti, kultur, verovanj, videza, izobrazbe in mnogih drugih razlik. Na vajah smo govorili o nepripravljenosti sprejemanja vseh različnosti, kar likom še dodatno spodbuja sovraštvo, medtem ko jezik, ki je očitno drugačen, sprejemamo kot pogoj za igranje, pri čemer se popolnoma razumemo. Seveda sem se morala naučiti replike svojih partnerjev v slovenščini, da sem vedela, kako se odzivati, ker skoraj ničesar nisem razumela.

Romeo: Sam moram reči, da mi je bilo v veselje delati s tako mešano ekipo. To predstavo obogati. Proces je bil navdihujoč. Dvojezičnost v predstavi ni okoliščina, ki bi karkoli spremenila. Naša predstava temelji na predpostavki, da se vsak med nami razume, a to ne spremeni sovraštva in tragičnega konca. To naredi zgodbo bolj univerzalno, ne pa omejeno na določen prostor, kjer se srečata ta dva jezika.

Shakespeare je ustvarjal v času, ko ženskam ni bilo dovoljeno nastopati na gledaliških deskah. Kje so avantgardni elementi Romea in Julije, ki ju boste izvajali leta 2023?

Julija: Čeprav smo ostali zvesti besedilu, menim, da taka postavitev te velike Shakespeareove tragedije sovпада s sodobnim časom, tako glede njene estetike (scenografija, kostumi) kot tudi v režiserskih pristopih, ki preprijo celotno igro igralcev.

Avtor fotografij: Narodno gledališče Republike srbske

MILICA
GOLIJANIN

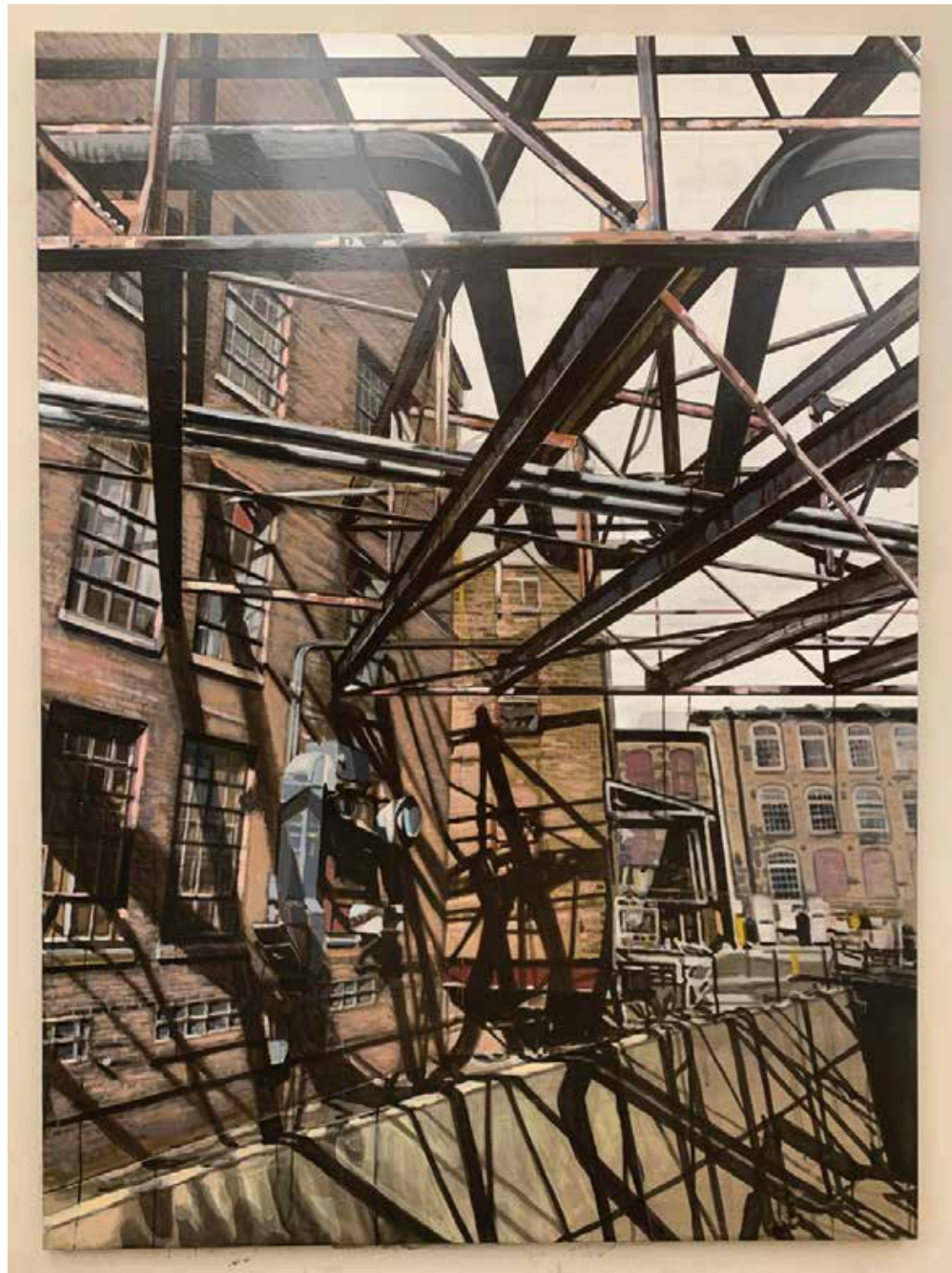

Miha Štrukelj, Factory-Gallery

Miha Štrukelj, rojen 1973 v Ljubljani, je slikar, ki raziskuje proces in meje slikanja ter se osredotoča na urbana okolja in njihovo percepcijo. Pred kratkim je prejel dve nagradi: delovno štipendijo fundacije

Pollock-Krasner (Pollock-Krasner Grant 2008-09) in nagrado za risbo Henkel Drawing Award 2008. Uvrščen je bil v pregledno razstavo 'Slovenska umetnost 1995-2005' in 'Sedem grehov: Ljubljana-Mo-

skva' v Moderni galeriji v Ljubljani in sodeloval na številnih razstavah doma in v tujini. Njegovo delo je bilo predstavljeno v knjigi Vitamin P: New Perspectives in Painting (založba Phaidon). ...

FACTORY-GALLERY, 2023, AKRIL, TUŠ, CRAFT PAPIR, LEPILNI TRAK, 220 X 160 CM

Tilen Žbona: Miha Štrukelj, slikar in eden vidnejših predstavnikov slikarstva srednje generacije obravnava podobo in njeno razsežnost tako na slikarskem nivoju kot urbani prostorski asimilaciji razsežnosti vizualne umetnosti. Štrukelj je med raznim svojim delom predstavljal slovenijo na beneškem bienalu leta 2009, prejel nagrado Pollock-Krasner Foundation, nagrado The Henkel Drawing Award, itn.

AKADEMSKI SLIKAR, ILUSTRATOR, GLASBENIK IZ STRUNJANA

Rok Kleva Ivančič

Ustvarjanje iz moje mentalne skrinjice

ŠE NE POLNOLETEN JE IMEL DVE SAMOSTOJNI RAZSTAVI IN ILUSTRIRAL DVE KNJIGI PRAVLJIC. V GLASBENI ETNOSKUPINI VRUJA JE VIOLINO IGRAL OD SVOJEGA ENAJSTEGA LETA, VSE DO LETA 2000, KO JE ZAČEL DESETLETNO IGRANJE V DUATONIC STRINGS Z MANUELOM ŠAVRONOM. TO SO BILA LETA POTOVANJ IN MEDNARODNIH GLASBENIH USPEHOV, ZDAJ PA VIOLINO V ROKE PRIME LE TU IN TAM, DA RAZGIBA MIŠICE IN STRUNE. NJEGOVA LIKOVNA UMETNOST JE ŽE DOLGO DOMA V DIGITALNEM SVETU, LIKI IZ DOMIŠLJIJSKEGA SVETA PA SO POGOSTO NA ROBU GROTESKE IN JIM JE ZVEST ŽE OD MLADEGA. PO NEKAJ LETIH ILUSTRIRANJA ZANIMIVIH LIKOV PRI PODJETJU EKIPA 2 V LJUBLJANI ZDAJ DELA ZA PRESTIŽNI STUDIO SMV (SIX MORE VODKA) V BERLINU IN V DRUŽBI Z NAJBOLJŠIMI SVETOVNIMI ILUSTRATORJI USTVARJA ILUSTRACIJE IN IDEJNE ZASNOVE ZA IGRE, APLIKACIJE IN FILME. MISLI NA PLATNO IN ČOPIČ NA SREČO ŠE NI OPUSTIL. KRI PAČ NI VODA, LETOS MINEVA 20 LET OD SMRTI NJEGOVEGA OČETA LUCIANA KLEVE, FOTOGRAFA IN GLASBENIKA, ENEGA OD USTANOVITELJEV ETNO SKUPINE ISTRANOVA, PREDHODNICE VRUJE.

NJEGOVA LIKOVNA GOVORICA

Roka je težko ujeti v živo, lažje gre po elektronskih poteh, saj je razpet med domačim Strunjanim, življenjem v Ljubljani in delom na daljavo v Berlinu. Zanimiv je pogled na njegov Instagram profil Rokkistuff, kjer mrgoli likov iz njegove domišljije. Prvo samostojno razstavo je imel leta 2005 v Manziolijevi

palači v Izoli, ko je bil še gimnazijec. Bila je polna ironije in natančnih risb junakov, ki jih v Rokovem umetniškem avtogramu zaznamo še danes: »Moje zanimanje za to tematiko je ostalo enako, sčasoma sem se še bolj poglobil v raziskovanje podobnih idej. Najbrž bi se dalo marsikatero povezavo narediti na psihološki ravni, vendar je z likovnega vidika zame estetika groteske zelo vznemirljiva tema. Ustvarjanje teh bitij in likov izraža mojo osebno mitologijo, to so arhetipi in simboli iz moje mentalne

knjižnice. V mojem duševnem prostoru se pop kultura in stara mitologija prepletata z osebnimi zgodbami.« Rok je obiskoval italijansko osnovno šolo in gimnazijo, je pripadnik italijanske manjšine, a se je odločil za študij slikarstva na Akademiji likovnih umetnosti v Ljubljani: »Večina sošolcev se je odločila za nadaljevanje šolanja v Italiji, ne vem, zakaj me je pritegnila Ljubljana, a sem se vrgel v novo izkušnjo. Ni mi žal, da sem izbral to pot. Akademija je bila zelo zdrava izkušnja, ki mi je razširila obzorja. Veliko izjemnih ustvarjalcev in dobrih prijateljev sem spoznal.« V življenju vedno pridejo obdobja novih izzivov in tako je tudi Roka poklicala tujina. Že med študijem se je usmerjal k ilustraciji in se iz tradicionalnega premikal v digitalni medij, kar mu je omogočalo vstopanje v mednarodni prostor. Kakšni so bili koraki sodelovanja s tujino, za koga zdaj delaš v Berlinu? »Trenutno delam na daljavo za Berlinski studio SMV (Six More Vodka). V ilustratorskem svetu veljajo za prestižno podjetje na izjemno visoki kakovostni ravni. Vedno sem si želel sodelovati z njimi. Ne zaradi ugleda podjetja, pač pa zato, da bi

spoznal njihove ustvarjalce in se od njih učil. Po poldrugem letu sodelovanja lahko rečem, da so moji sodelavci med najbolj talentiranimi ustvarjalci v Evropi in neverjetno skromni in dobrodušni ljudje. Tu delamo ilustracije in idejne zasnove za igre, aplikacije in filme. Vse od začetka moje ilustratorske kariere me vodi načelo, da več kot znaš, več si vreden. V tej industriji se nihče ne ozira na uradne papirje, diplome ali končane šole. Vse, kar res šteje, so leta izkušenj, sposobnost sodelovanja in znanje. Veliko sem se moral naučiti sam. Učil sem se med študijem, v prostem času in povsod, kjer se je dalo.

NJEGOVA GLASBENA POT

V zibelko sta bila Roku položena dva velika talenta - likovni in glasbeni. Dolgo sta vzporedno živela enako živahno. Bil je najmlajši član Vruje, v njej je kot otrok igral še skupaj z očetom in nadaljeval tudi po njegovem slovesu, potem je sledilo deset let dueta Diatonic Strings z Manuelom Šavronom - veliko potovanj, nastopov, tudi nagrad: »Glasba je bila pomemben del mojega odrasčanja. Z Vrujo sem nastopal od enajstega leta, z Manuelom pa od srednje šole dalje. Veliko sem dal glasbi, veliko sem dobil v zameno. Imam krasne spomine z nastopov in potovanj v obeh

zasedbah. Spomnim se, kako sva z Manuelom neučakano gledala na oglasno desko rezultatov mednarodnega tekmovanja PIF (Castelfidardo) za kategorijo World Music za komorne zasedbe in ugotovila, da sva prejela srebrno priznanje. Veliko je bilo takih trenutkov, vendar nisem nadaljeval z glasbo. Življenjska pot me je odnesla v druge vode.« Pokojni oče Luciano Kleva je petletnega Roka peljal na šolanje violine v Trst po programu Suzuki, ki že zelo majhne otroke skozi igro uči igranja instrumenta: »Potem pa sem glasbeno izobraževanje nadaljeval v osnovni in srednji glasbeni šoli. Moj odnos do glasbe se je z leti spremenil in postal kar zapleten. Občutek imam, da sem v procesu glasbene šole veliko tehnike pridobil, a vendarle nekaj tudi izgubil. Podobno opažam tudi pri drugih glasbenikih: neko pristnost in veselje do samega igranja. Glasbena šola je bila zame težek tehnični trening, v

Dodo, akril na platnu

NATAŠA BENČIČ
RADIO KOPER

srednji šoli sem večino dni prihajal domov zvečer. Poleg gimnazije sem vzporedno delal še srednjo glasbeno šolo z domačimi nalogami, kot so solfeggio, zbor, komorni orkester, violinske vaje, klavir. Verjamem, da sem svojo glasbeno ustvarjalnost ohranil samo z nastopanjem z Vrujo in Diatonicstrings duom.«

20 LET OD SMRTI LUCIANA KLEVE

Decembra letos bo ta obletnica in izšla bo monografija, ki jo bo izdala Italijanska samoupravna narodna skupnost Izola: »Monografija je velik projekt. Pobuda zanjo je prišla že pred leti in letos bomo s skupnimi močmi predstavili knjigo. Naša družina je zbrala veliko gradiva iz arhiva, pri ustvarjanju knjige pa nam pomagajo Maurizio Tremul, Agnese Babič, Dejan Mehmedović, Mario Steffé, Fulvia Zudič, Franco Juri in drugi Luciovi prijatelji.« Rok v Ljubljani živi s Tanjo, tudi ilustratorko, ki je z željo, da bi se ilustratorji povezali in ustvarili prostor za izmenjavo znanja, se družili in dvignili zavest o digitalni ilustraciji, v Ljubljani s prijateljico ustvarila skupino Papirnatate sanje. To je bilo pred desetimi leti. Tu se je rodila njuna ljubezen in zdaj skupaj delata za isti studio v Berlinu. Kakšno dediščino pa je Roku zapustil oče, Luciano Kleva, pove v enem stavku: »Dobroto do sočloveka.« Vsi, ki smo ga poznali, to misel mirno podpišemo in se veselimo njegove monografije.

AVDITORIJ
PORTOROŽ - PORTOROSE

Kulturni, kongresni in
promocijski center

@avditorij

avditorijportoroz

www.avditorij.si
info@avditorij.si
05/676 67 77

AVDITORIJ PORTOROŽ - PORTOROSE

JOSIPA LISAC

50. OBLETNICA
ANNIVERSARIO

DODATNI KONCERT:
Dnevnik jedne ljubavi
21. 11. 2023

5. 11. ob 19:30
Abonma in izven - drama
KDO SE BOJI VIRGINIJE WOLF?

Slovensko zdravstvo jo je odpisalo, a Simona je danes zdrava

Zgodba Simone Šubelj je ena tistih, ob katerih se naježi koža, v glavi pa sproži na tisoče vprašanj.

Simona na zadnjem pregledu pri dr. Voglu v Nemčiji. Skupaj sta premagala bolezen.

Po diagnozi raka na maternici slovensko zdravstvo 55-letni Simoni lani približno v tem času ni več dalo upanja. Onkologi so ji predpisali le še paliativno oskrbo in zdravila za lajšanje bolečin. Čeprav se je Simona že poslovila od najbližjih, je v sebi začutila, da je vredno poskusiti poiskati še kakšno možnost in odločila se je za zdravljenje na univerzitetni kliniki v Frankfurtu. Po nekaj mesečnem zdravljenju pod budnim očesom priznanega onkologa prof. Thomasa Vogla je Simona danes zdrava. Začela se

je sprehajati, meditirati in celo plavati. Bolezen je premagala, zdaj pa jo čaka še boj z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS), ki ji stroškov zdravljenja v tujini noče priznati, čeprav so pred odhodom v Frankfurt na ZZZS vložili vse potrebne dokumente za povračilo stroškov zdravljenja. Po zakonu bi Simona namreč morala biti upravičena do povračila stroškov, saj so bile v Sloveniji izčrpane vse možnosti zdravljenja. Potem so se zadeve zasukale drugače ...

Kako se je začelo?

Bilo je leta 2021, leto kovida. Imela sem zdravstvene težave, ki sem jih sprva pripisovala menopavzi. Ker sem bila brez osebnega zdravnika in brez ginekologa, nisem takoj poiskala zdravniške pomoči, ko pa so se težave začele stopnjevati, sem se odločila za pregled pri zasebniku in tako so mi julija takoj postavili diagnozo – rak na materničnem vratu. Ker je bil tumor nediferenciran, operacija ni bila možna. Z operacijo so mi odstranili bezgavke, bila je težka operacija, nato pa so me obsevali in po nekaj mesecih sem bila že v remisiji. Kljub temu so se zaradi preostale bezgavčne mase odločili še za kemoterapijo, ki ni bila lahka, nato pa sem pristala še na bioloških zdravlilih, po katerih se je moje telo sesulo.

Kako ste doživljali to obdobje?

Najhuje je bilo, ker so se zdravniki menjavali in nihče se mi ni posvetil v celoti. Od njih sem morala vleči informacije, da sem lahko izvedela, kaj se v resnici z mano dogaja. Ker je bil čas kovida, me na preglede in posege nihče od bližnjih ni smel spremljati. Jaz sem seveda bila prestrašena, ob meni pa ni bilo nikogar, ki bi lahko zdravnike povprašal po mojem stanju, nikogar ni bilo, da bi mi zadeve pojasnil.

In potem je prišel mesec oktober leta 2022 ...

Čeprav je bilo na predhodnih pregledih vse v redu, se lani oktobra resnično nisem dobro počutila. Po vnovičnem pregledu sem dobila povratno informacijo zdravniškega konzilija. Jasno so mi dali vedeti, da mi ne preostane nič drugega kot paliativna oskrba. Tako sem izvedela, da nimam več nobenih možnosti. Zdravnica mi je predpisala cel kup zdravil za lajšanje bolečin in mi razložila, kako jih moram jemati. Ko me je takrat zdravniška sestra vprašala, kako se počutim, sem odgovorila, da bi bilo najbolje, če bi vse tablete popila naenkrat. Zdravnica je bila ob mojem odzivu užaljena. Odgovorila mi je, da v Sloveniji žal nimamo evtanazije, da pa je ta na voljo v Švici in še v kakšni drugi tuji državi.

Pa vendar se niste predali ...

Z družino, ki mi je bila ves ta čas v veliko oporo, smo iskali možne rešitve. Moje izvide smo poslali na tri različne kraje v tujini in odločila sem se za univerzitetni klinični center v Frankfurtu. Pred tem me je ginekolog dr. Čatić iz Splošne bolnišnice Izola spravil v dovolj dobro stanje, da sem lahko

odletela v Frankfurt. Tam me je sprejel in pregledal prof. dr. Thomas Vogl, ki je dejal »We can fix it« (To lahko popravimo op.a.).

Za kakšno vrsto zdravljenja je šlo?

Dr. Vogl je dejal, da je moj tumor kot terorist, zato smo morali hitro reagirati. Uporabil je t.i. TACE metodo oziroma lokalno kemoterapijo, ki je osredotočena neposredno na tumor. Na terapijo sem morala hoditi od 5 do 6 tednov. Bilo je naporno – vožnja z letali, prekladanje z vozički ..., a sem v Nemčiji občutila izjemen pozitivizem. Začutila sem upanje. Že po prvem posegu mi je zdravnik na podlagi slik pred in po posegu povedal, da kombinacija zdravil deluje.

Kljub vsemu pa ste se tudi sami pri sebi odločili, da boste k zdravljenju prispevali tudi sami ...

V Frankfurtu sem bila prvič sprejeta v začetku lanskega decembra, konec januarja letos pa sem v sebi začutila, da moram tudi sama nekaj prispevati za to, da bo šlo moje stanje na bolje. Počasi sem vstala in skušala narediti nekaj korakov. Konec marca sem opustila bergle, danes grem peš iz Pirana v Fiesu, kamor hodim plavat, obi-

skujem terapevtske vadbe in se vračam v običajno življenje.

Bitko z rakom ste premagali. Zdaj vas čaka še borba z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki vam mora povrniti vsaj 40 tisoč evrov, kolikor so znašali stroški lokalnih terapij v Nemčiji ...

V Sloveniji tovrstnega zdravljenja ne izvajajo in zato ga tudi ne priznavajo. Metoda TACE oziroma lokalna kemoterapija je bila prvotno namenjena za zdravljenje raka na mehkih tkivih, kot so jetra, slinavka in pljuča. ZZZS nam je že ob prvi oddaji zahtevka za povračilo stroškov zdravljenja v tujini zahtevke zavrnili, češ da ne gre za standardno zdravljenje. Pomagala ni niti strokovna obrazložitev dr. Vogla. Zoper ZZZS, ki se zdaj zagovarja, da je šlo za »eksperimentalno zdravljenje« in da sem »zdravljenje s paliativno oskrbo v Sloveniji zavrnila«, smo zato vložili tožbo.

Kakšno je vaše zaupanje v slovensko zdravstvo po tem, kar ste prestali?

Razen s svojo osebno zdravnico, s katero imam zelo dober odnos, z ostalimi zdravniki nimam več stikov. Tudi oni me po tem, ko se nisem odločila za paliativno zdravljenje,

ANDREJA
ČMAJ FAKIN

niso poklicali. Očitno so me že odpisali. Sicer ne gre vseh metati v isti koš. Dr. Merlo, ki me je prvi pregledal, se je zelo zavzemal zame, pri moji izkušnji na onkološkem inštitutu pa je bilo že od vsega začetka preveč ustrahovanja. Če se zdravnik odloči za zdravljenje, mora dati bolniku možnost in upanje za ozdravitev. Meni so upanje že na začetku zbili, češ da sem še ena od zamujenih bolnic zaradi kovida. Zavedam se, da niso vse bolezni ozdravljive, vendar dejstva, da ne znamo oziroma nočemo sprejemati znanja od drugod, res ne razumem. Vsem, ki so danes morda v situaciji, v kakršni sem se jaz znašla pred letom dni, ko mi slovensko zdravstvo ni več dalo upanja, svetujem, naj se ne predajo. Če ne obupaš, vedno lahko najdeš pot.

Naj vas ogreje
pooblaščen monter

PROTERMIC
INŠTALACIJE & SERVIS

Čurin Igor s.p.
041/637-727
www.protermic.si

CLIVET
Home

Sphera EVO 2.0

SUBVENCIJE
ENO SKLADA

ErP 55°C A++ L A+

Ustvarite si
svoje podnebje
s toplotnimi
črpalkami **Clivet**.

- ✓ Split toplotne črpalke z integriranim bojlerjem sanitarne vode
- ✓ Split toplotne črpalke s stensko enoto
- ✓ Monoblock toplotne črpalke

Zastopstvo za Slovenijo:
TERMOTEHNIKA
TERMOTEHNIKA d.o.o.
Pod Trško goro 83; 8000 Novo Mesto

NAJŽLAHTNEJŠA MEDALJA JADRALKE VERONIKE MACAROL

Lily je njen veter v jadra

Veter ima za temnolaso Koprčanko že od malega čisto poseben pomen. Spretno ga zna ukrotiti in doseči najžlahtnejše medalje. Potem ko sta s Tino Mrak dosegli velike uspehe v jadranju, Veronika, ki je študirala arhitekturo in pogosto ustvarja v svojem slikarskem ateljeju, pluje v bolj mirnih vodah materinstva. Od letošnjega julija njen ritem narekuje drobno, a zelo glasno bitje, ljubka hčerka Lily.

Glede na to, da je bila Veronikina mama mladinska državna prvakinja v četvercu, oče pa dvakrat evropski državni prvak v dvojcu, sta tudi na hčerki prenesli ljubezen do športa. Glede na to, da sta jo starša na morje jemala še kot čisto majhno deklico, se je navdušila nad jadranjem. »Otroštvo sem preživela na jadrnicah. Doma smo imeli leseno jadrnico, oče pa je bil tudi kapetan na trabakuli Kraljica morja, s katero je kot prvi leta 1992 preplul Atlantski ocean iz Isole v Ameriko na znani regati Amerika 500. Pri šestih letih pa me je že vpisal v šolo jadranja. Spominjam se, da smo poleti skupaj z našo leseno jadrnico prejadrali velik del Dalmacije. Jaz sem staršema sledila v manjši jadrnici,« v smehu pove Veronika, ki je sicer trenirala tudi atletiko, a je so premamili »morski« športi, ki se jim z veseljem posveča še danes. Poleg jadranja v prostem času obožuje še kite surf, windsurf, surfanje na valovih in v zadnjem času modno supanje. Jadrati je začela v razredu Optimisti, nato pa še nekaj časa ve-

slala, a se je na koncu spet vrnila k jadranju. »Obožujem jadranje po močnejšem vetru in glisiranje po valovih, energijo morja in narave,« pravi visoka temnolaska, že dolgo v tandemu s Tino Mrak.

S fantom Tadejem, glasbenikom, sta že razmišljala o poroki. A glede na to, da so bile pred olimpijado vse njene misli usmerjene samo na tekmovanje v Tokiu in je imela kopice obveznosti, na poroki pa se je želela povsem sprostiti v družbi najbližjih, sta se odločila za poroko po olimpijskih igrah. Pred dvema letoma sta septembra končno našla čas in energijo za dober žur s sorodniki in prijatelji. Kje bi se velika ljubiteljica valov lahko večno zaobljubila drugje kot na morju? »Ne bi moglo biti bolje. Uspelo mi je združiti vse, kar mi največ pomeni – jadranje, morje in glasbo,« je povedala. Oče, ki že dolga leta skrbi za leseno dvojbornico nekega gospoda iz Italije, je poskrbel, da je zasijala v vsej svoji lepoti in da je bil na njej obred. Najprej so zapluli pred Piran, kjer je bil civilni obred, nato pa so se vrnili pred njen domači klub Pirat, kjer je bila zabava. Nevesta je imela celo obleko v odtenkih jader in morja. Po aktivnih medenih tednih, ki sta jih preživela na kitesurfingu, sta se zakonca Macarol Tadič posvetila vsak svojim obveznostim, obenem pa si želela, da bi njuna dvojina postala množina.

»Konec letošnjega julija se nama je pridružila Lily. Med nosečnostjo sem bila ves čas aktivna, saj si ne predstavljam življenja brez treningov. Na začetku sem še veliko hodila v hribe, ki jih obožujem, zadnje mesece je bilo malo teže, saj me je oviral trebuh. Sem pa zato vsak dan telovadila kljub vročini. Če ne drugače, pa notri. Aktivnost med nosečnostjo priporočam vsaki ženski, saj se bolje počuti, pa še porod je lažji. Za telo ni dobro preveč mirovanja,« je prepričana Veronika, ki je kmalu po porodu spet postala aktivna. Te dni jo boste lahko redno srečevali, kako se z vozičkom s svojo ljubko hčerko iz središča Kopra, kjer živi družina, sprehaja ob morju. Vesela, nasmejana in polna energije.

»Med nosečnostjo sem se sicer zredila štirinajst kilogramov, vendar se mi zdi, da se je večina že stopila. Pa tudi prijatelji mi pravijo, da se mi sploh ne pozna, da sem bila noseča. Morda res, me pa kdaj zagotovo izdajo področnjaki, saj Lily kakšno noč prespi bolj pridno, drugo pa malo manj. Upam, da bo čez kak mesec boljše in bom

ANDREJA
COMINO

kmalu lahko začela tudi (še) bolj trenirati,« je optimistična mlada mamica, ki uživa v nežnostih s hčerko. Edino svoje druge ljubezni se še ni lotila – slikanja.

LJUBITELJICA VSEGA LEPEGA

Veronika je poleg športa že od malega oboževala umetnost, kar se zdi mnogim izključujoče. »Izbirala sem med študijem na ALU, na Fakulteti za šport ali arhitekturi. Arhitektura se mi je zdela zelo obširna. Predstavlja znanje z različnih področij, da lahko veliko znanja in več možnosti za delo, zato sem se odločila za arhitekturo, za dušo pa še slikam. Navdih jemljem iz svojega življenja. Izjemni dogodki mi dajejo navdih, če so zelo veseli in pozitivni ali težki,« pove Veronika, ki je imela tudi že nekaj slikarskih razstav. Nova dela pa bodo še malo počakala, saj Lily (ime ji je izbral očka), namreč nikoli ne spi več kot petnajst, dvajset minut, tako da njena mama ne utegne niti skuhati, kaj šele slikati, vendar bo tudi za to Veronikino ljubezen enkrat spet prišel čas.

Hidroliziran kolagen kot prehranski dodatek

Veliko zanimanje za hidrolizirani kolagen je posledica vloge, ki jo ima beljakovina v telesu; kolagen je namreč glavni strukturni element kosti, hrustanca, kit, vezi in kože. Hidrolizirani kolagen se zato uporablja za spodbujanje zdravja sklepov, na primer za pomoč pri okrevanju po poškodbi ali za preprečevanje artroze in osteoporoze. Uporablja se tudi kot sredstvo proti staranju kože. Želatina ni nič drugega kot kolagen, denaturiran z vrenjem. Kljub temu, da je živalskega izvora, želatini primanjkuje nekaterih esencialnih aminokislin. Zato tega ne more šteti kot dobro beljakovinsko dopolnilo, je pa dober vir kolagena. Danes ne zaužijemo več dovolj tistih delov mesnine, ki veljajo kot "odpadni produkt" mesne industrije (hrustanec, kosti, koža in veziva) in prav zato nam pogosto kolagena v sklepih primanjkuje. Primarni namen dodajanja kolagena je torej spodbujanje in stimulacija njegove sinteze v organizmu,

s čimer se celicam zagotovi potreben nabor aminokislin. Glede na to, da veliki deli beljakovin težko prehajajo skozi povrhnjico, se kolagen na splošno raje vključuje v posebne prehranske dodatke kot v kozmetiko z dvomljivo uporabnostjo; v slednji se običajno uporabljajo močno hidrolizirani kolageni ali majhni predhodni peptidi, kot je palmitoil pentapeptid-4. Dober kolagenski dodatek se ne bi smel osredotočati le na njegov vnos (ki ima med drugim zelo skromne stroške); namesto k megadozam kolagena se zdi bolj smiselno jemati snovi, ki spodbujajo njegovo sintezo in zavirajo njegovo razgradnjo. Če v prehrani ni pomanjkanja beljakovin, dodaten vnos prehranskega kolagena pravzaprav ne more zagotoviti pomembnih koristi, saj se v telesu ne hrani. Prav tako vsakodnevno uživanje velikih količin kolagena ni dovolj za povečanje njegove koncentracije na ravni kože. Zato v najbolj iskanih in dragih prehranskih dopolnilih poleg hidroliziranega kolagena najdemo snovi, ki lahko pospešijo njegovo sintezo v organizmu: to je na primer vitamin C ali druge antioksidativne učinkovine, zmožne oviranja razgradnje kolagena. Sintezo kolagena je mogoče po-

večati tudi z dodatkom posameznih aminokislin, kot so arginin, hidroksiprolin in ornitin. Kar zadeva dodatke za zdravje sklepov, lahko hidroliziran kolagen kombiniramo tudi z glukozaminom in hondroitin sulfatom, uporabnima peptidoma za prehrano hrustanca. Mlačni znanstveni dokazi o uporabnosti kolagena pri zdravljenju težav s kostmi in sklepi kažejo na uporabo precej visokih odmerkov, in sicer 7-10 g/dan 1/3 meseca.

SABRINA SIMONOVICH

Prof. športne vzgoje, trener fitnesa, učitelj joge, učitelj in trener alpskega smučanja, prehranski svetovalec • www.sabrinafit.eu

Razvoj čustvene inteligentnosti pri otrocih

Ključ za uspeh v življenju

Čustvena inteligentnost je sposobnost prepoznavanja, razumevanja in upravljanja lastnih čustev ter empatičnega ravnanja s čustvi drugih. Ta sposobnost v posameznikovem življenju igra ključno vlogo, saj vpliva na njegov odnos do sebe, drugih in okolja. Čustva so prisotna v vseh vidikih človekovega življenja, vplivajo na vedenje, zdravje, učenje in medsebojne odnose.

Skrb za otrokova čustva

Razvijanje in krepitev čustvene inteligentnosti se morata začeti že v zgodnjem otroštvu. Odzivanje na otrokove čustvene potrebe je izredno pomembno. Starši morajo biti pozorni na otrokovo naravo, ga začutiti v njegovih potrebah, željah, skrbih in težkih čustvih ter mu pomagati izraziti te občutke oz. jih pomiriti. Pomembno je, da ne sodimo, ali so otrokova čustva pravilna ali nepravilna, ampak mu pomagamo razumeti in poimenovati ta čustva ter jih sprejeti. Čustva so raznolika in pomembno je, da otroci prepoznajo vse njihove mavrične odtenke. To jih bo naučilo, kako ravnati z

različnimi občutki in kako jih na primeren način izraziti.

Temelj je sočutno starševstvo

Vzpostavitev čustvene povezave z otrokom je ključnega pomena za razvoj čustvene inteligentnosti. Ko začutimo otrokovo čustvo, mu pošljamo sporočilo, da so njegova čustva pomembna, da je pomemben on kot oseba. To gradi trden odnos med staršem in otrokom, saj se otrok počuti sprejetega, cenjenega in ljubljenega.

Izobraževalni sistem lahko pomaga

Poleg družinskega okolja ima pri razvoju čustvene inteligentnosti pomembno vlogo tudi izobraževalni sistem. Šole, ki vključujejo programe za učenje čustvene inteligentnosti, lahko pomembno prispevajo k boljšemu razvoju teh veščin pri otrocih. Učenje empatije, obvladovanja stresa, reševanja konfliktov in sodelovanja z vrstniki so le nekatere od komponent, ki jih lahko vključijo v svoj kurikulum.

Številne koristi

Otroci, ki imajo razvito čustveno inteligentnost, so bolj uspešni v šoli, bolj zadovoljni v medosebnih odnosih, manj nagnjeni k vedenjskim težavam in bolj pripravljeni za uspeh v kasnejšem življenju. Prav tako so bolj sposobni obvladovati stres, kar jim omogoča, da se bolje spopadajo s težavami in izzivi. Vendar pa razvoj čustvene inteligentnosti pri otrocih ni

DR. KATJA KOZLOVIČ

Zakonska in družinska terapevtka, izvajalka igrane terapije ter kadrovska svetovalka www.lanimaj.si • www.kei.si

nekaj, kar se zgodi čez noč. Gre za postopen proces, ki zahteva kontinuirano podporo in vzgojo. **Starši so prvi in najpomembnejši zgled**

Starši s svojim ravnanjem, odzivanjem igrajo ključno vlogo v tem procesu, saj otrokom omogočajo raziskovanje, izražanje in razvijanje njihovih čustvenih veščin. Sočutno starševstvo in zgled, ki ga otroci dobijo doma, sta temelj razvoja čustvene inteligentnosti.

Skrb za razvoj čustvene inteligentnosti je torej skupna naloga staršev, vzgojiteljev, učiteljev in celotne družbe. Od tega so odvisni otrokovo zadovoljstvo, zdravje, uspeh in na splošno kakovost življenja v prihodnosti.

NAJ BO UPORABA RAČUNALNIKA

MALA MAL'CA USARE IL COMPUTER? FACILE COME BERE UN BICCHIER D'ACQUA!

BREZPLAČNE RAČUNALNIŠKE URICE!

Imate dovolj čakanja na pomoč drugih?

Pridružite se nam! Spoznali boste uporabo interneta, elektronske pošte, video klicev, dostop do storitev e-zdravja in še več – vse, kar potrebujete v vsakdanjem življenju!

Delavnice bodo potekale od **14. do 17. novembra 2023** v **občinski palači na Tartinijevem trgu 2 v Piranu**.

Več informacij in prijava na brezplačni telefonski številki **068 680 646**.

LEZIONI DI COMPUTER GRATUITE!

Sei stanco di aspettare che altri ti aiutino?

Segui il nostro corso! Imparerai a usare Internet, la posta elettronica, le videochiamate, come accedere ai servizi di sanità online e molto altro ancora. In poche parole, tutto quello che ti serve per essere autonoma/o nella vita di tutti i giorni!

Le lezioni si svolgeranno dal **14 al 17 novembre 2023** presso **il Palazzo Municipale in Piazza Tartini 2 a Pirano**.

Per maggiori informazioni e per iscriverti chiama il numero verde **068 680 646**.

Kako se učinkovito pogajati o nakupu nepremičnine?

BRANKO
LONČAR

ČEPRAV NIMAMO VSI POGAJALSKE ŽILICE, SE MORAMO PRI NAKUPU NEPREMIČNINE POGAJATI O CENI, ČE HOČEMO ALI NE. V TEM PRISPEVKU BOMO PODALI NEKAJ NASVETOV, KAKO SE POGAJATI O NAKUPU NEPREMIČNINE.

Pri pogajanju morate izbrati pravi način, ki nikakor ne sme biti žaljiv in ponižujoč, prav tako morate biti vedno pripravljeni na sodelovanje in ne trmasto vztrajati pri svojih zahtevah. Potrebno je upoštevati tudi dejanske lokalne razmere in konkurenco na trgu. Zavedati se morate, da vas kljub pogajanju nakup nepremičnine zanima. V naši nepremičninski družbi svetujemo, da se osredotočite na pomembne dejavnike. Pri nakupu stanovanj vplivajo na ceno lokacija, hrup v okolici, stanje ohranjenosti stanovanja in možnost parkiranja. Pri nakupu hiš pa je potrebno biti pozoren na pomanjkljivosti, kot so ogrevanje, okna, streha, cevi in podobno in prihodnjo uporabnost nepremičnine. Za znižanje cene pa morate vedno imeti utemeljene razloge.

Pri pogajanjih postavljajte pomembna vprašanja in pokažite vaš interes za dogovor. Bodite prijazni, vljudni in samozavestni, da bodo tudi vaše pogajalske možnosti učinkovite. Svetujemo, da ste vedno realni,

zavedajoč se svoje finančne zmogljivosti. Pogajanja pa niso vedno možna predvsem tam, kjer je povpraševanje večje od ponudbe in bi bili, v kolikor bi ponudili premalo, takoj izključeni. To velja tudi za nakup nepremičnin na slovenski obali, saj je stanovanj in hiš še vedno premalo, povpraševanje pa zelo veliko.

Za učinkovito pogajanje je potrebno imeti veliko informacij, zato smo tukaj mi, da vam pomagamo pri nakupu ali prodaji nepremičnine. Zelo dobro poznamo trg in nepremičnine, ki so na voljo, zato vam prihranimo čas in energijo, ki bi ju potrebovali, če bi se želeli sami pogajati o ceni nepremičnine. Naša nepremičninska družba na vsa vaša vprašanja odgovori iskreno in strokovno in vam prihrani veliko časa in nepotrebnega stresa.

Obala
nepremičnine

Obala nepremičnine d.o.o.

Obala 16, 6320 Portorož

Tel : 05 674 10 30

Mob: 041 35 22 00

info@obala-nepremicnine.si

www.obala-nepremicnine.si

ISBE d.o.o.

Liminjanska cesta 96
6320 Portorož
T: +386 5 677 86 22
F: +386 5 677 06 22
E: isbedoo@gmail.com

ELEKTROCENTER

Salon svetil in največja ponudba elektromateriala
Vanganeljska c. 6, Koper • www.elektro-center.si
Tel.: 05/ 612 1500 • GSM: 041 283 385

Za vaš hitrejši nakup sedaj z novim načinom samopostrežbe • Vabljeni v prenovljeno specializirano trgovino z elektrotehničnim materialom!

**MODRA
LINIJA** HOLDING

Uspešen zaključek Caprisovih dogodkov »El panino«

Radio Capris je z rekordnim pohodom na Slavnik zaključil letošnjo sezono tradicionalnih dogodkov, ki so jih poimenovali »El Panino«.

Tretja sezona »El Panina« je bila polna presežkov. Zadnjega dogodka se je namreč udeležilo rekordnih 300 pohodnikov, ki so se z radijsko ekipo zgodaj zjutraj odpravili na Slavnik. Seveda so bili poslušalci tudi tokrat deležni brezplačnega domačega »panina« (sendviča) in nepogrešljivega Pingo napitka ter seveda številnih bogatih daril. V legendarni Tumovi koči jih je ob zaključku pričakala prav posebna pogostitev.

»El Panino« je postal pravi zaščitni znak v paleti domiselnih dogodkov, ki jih organizira Radio Capris, zato

dileme o tem, ali bodo pohodi potekali tudi v prihodnje, ni: »El Panino se bo zagotovo vrnil spomladi, za naslednje leto načrtujemo pet takih dogodkov, v kolikor nam bo seveda naklonjeno vreme,« so nam sporočili z Radia Capris.

Foto: Jaka Ivančič

»El Panino« je izpeljanka iz svetovno znane romarske poti El Camino, ki jo vsako leto prehodi 300.000 ljudi. Prvi dogodek je Radio Capris organiziral leta 2021, od tedaj so jih izpeljali šest. Dvakrat so se podali na Slavnik, po enkrat pa na Vremščico, Kokoš, Lipnik in Lačno.

ŽIVETI Z NARAVO IN NEGOVATI NOTRANJI MIR

Mirč, otrok morja

Dva dokumentarna filma Remigia Grižoniča o ribiču iz Izole

MIRKO ANDREJČIČ - MIRČ JE RIBIČ. TO O NJEM POVE VEČ KOT VSE. RODIL SE JE V PIRANU, ŽIVI V IZOLI, BARKO IMA REGISTRIRANO V KOPRU. ODRAŠČANJE NI BILO LAHKO, VEČ JE BIL NA MORJU KOT V ŠOLI, VES ČAS GA JE VLEKLO V SVOBODO, ZATO TEŽAV NI MANJKALO, A V MAMI JE IMEL OPORO. MARSIKAJ JE POČEL, DELAL JE NA SPLOŠNI PLOVBI IN ŠTIRIKRAT PREPLUL MORJE OKROG SVETA, RIBARIL JE NA LADJAH DROGA 1 IN 2, BIL TUDI KAPITAN, A ŽELEL JE IMETI SVOJ ČOLN, PA JE RAVNO TAKRAT RAZPADLA NEKDANJA SKUPNA DOMOVINA. VZPONOV IN PADCEV JE BILO VELIKO, ALKOHOLA PREVEČ, A JE ZMOGEL. KO SO GA INVALIDSKO UPOKOJILI, SE MU JE V ENI SAMI NOČI POSVETILO, DA BO KOT UPOKOJENEC SPET ZAŠEL V GOSTILNO. ZAVRNIL JE INVALIDSKO UPOKOJITEV, ZBRAL DENAR IN KUPIL BARKO IN JO POIMENOVAL ORADA. IN TAKO BO DELAL, DOKLER BO LE LAHKO. ZDAJ SMO MIRČA SPOZNALI V DVEH DOKUMENTARNIH FILMIH REMIGIA GRIŽONIČA: MIRČ, OTROK MORJA TER RIBIČ MIRČ IN NJEGOVA ORADA. NA VEČERU, KI GA JE AVTOR FILMA PO MIRČEVH BESEDAH NALOVLIL VSE DRUGO JE BILO TEŽJE KOT BITI RIBIČ, JE POLNA DVORANA KINA ODEON V IZOLI ZAPLOSKALA MIRČU IN REMIGIU, KI STA DVE LETI IN POL SNEMALA NJEGOVO ŽIVLJENJSKO ZGODBO.

Oba filma gledalec čuti kot celoto, saj se pripoved preljuje iz enega v drugega, kadri morja in Mirčeva zgodba se te globoko dotaknejo. Redko pogleda v kamero in še sebe je presenetil, koliko je v filmu povedal. Med šivanjem ribiške mreže teče njegova pripoved, ki jo je avtor zaradi lažjega razumevanja tudi podnaslovil. **Ob filmski glasbi Elvisa Šahbaza, številnih arhivskih fotografijah in slikah Milana Obradoviča – Karpa** spremljamo zgodbo, iz katere najpogostejše vejejo besede svoboda, trpljenje in morje. A tu in tam se Mirču tudi nasmejemo, njegovi življenjski zmagi, da je zmozel premagati alkohol, kupiti svojo barko in se vrniti kamor spada – na morje, pa iskreno zaploskamo. Tako sta se ob snemanju filma našla dva posebna človeka in nastal je izdelek, ki bi si ga z veseljem ogledali na prihodnjem, 20. Kino otoku ali na televizijskih ekranih.

Avtor filma (scenarij, režija, kamera) Remigio Grižonič je v življenju počel marsikaj, a zdi se, da je najsrečnejši za objektivom fotoaparata ali kamere. Njegov podpis nosijo številne izjemne fotografije, je odličen mentor fotografom tretjega življenjskega obdobja v Izoli, ustvaril je lepe koledarje, njegove fotografije bogatijo knjige, pripravil je vrsto samostojnih in skupinskih razstav, zelo rad ustvarja tudi filme, s katerimi občasno presenetiti in Izolanom predstavi ljudi, ki živijo med njimi. Portret izolske pesnice Dorine Beržan je navdušil pred dvema letoma, v kinu Odeon v Izoli pa je 14. oktobra premierno predstavil dva filma o izolskem ribiču **Mirku Andrejčiču – Mirču**. Film je navdušil tudi glavnega igralca Mirka Andrejčiča – Mirča: »Veliko sem povedal, le od kod te besede? Kaj hočem, vse je povezano - trpljenje, svoboda in morje. Moja ljubezen do morja se je verjetno začela, še preden sem se kot živo bitje sploh

zavedal obstoja. Potem sem menjal službe, plul, a res ... vse je bilo težje, kot biti ribič. Zdaj imam barko dve leti, nanjo sem čakal 40 let in zdaj sem končno srečen. Dal sem ji ime Orada, saj sem kot mlad fant delal na barki s tem imenom in orada je zame najlepša riba. Morda ne najboljša, a zagotovo najlepša. Lepo je bilo videti film, ob snemanju, ki je trajalo dve leti in pol sva se z Remigiom pogosto nasmejala, se tudi sporekla, ker sem hotel pred njim kaj skriti, pa mi ni uspelo. Morda sem povedal še preveč.«

In kako film občuti avtor, **Remigio Grižonič**: »Lepo mi je, čeprav sem tak, da se že veselim naslednjega projekta. A film je globok, iskren, spoznamo Mirča v dobrem in slabem. Želel sem, da gledalec začuti srečen konec, da je Mirč zmagal, da je premagal alkohol, da ima končno svojo barko. Želel sem si, da se občinstvo tudi nasmeje. Hote sem uporabljal manjšo kamero, kot ste videli, »igralec« nikoli neposredno ne pogleda vanjo. Le tako sem lahko dobil

njegovo iskreno, globoko pripoved, ohranil pristnost in z montažo naredil le manjše, nežne reze. Snemala sva dve leti in pol, brez lučkarjev, asistentov, brez posebne tehnologije. Lovil sem pravo vreme, želel sem v gledalcu vzbuditi občutek, kot da je film posnet v enem samem dnevu.«

NATAŠA BENČIČ
RADIO KOPER

Dva filma : Mirč, otrok morja ter Ribič Mirč in njegova Orada
Slike : Milan Obradović. Karp
Fotografije: Mirkov osebni arhiv, Dušan Ambrož, FB Izola kot je bila nekoč, Remigio Grižonič
Glasba : Elvis Šahbaz
Jezikovni pregled : Lučka Lešnik
Obdelava zvoka : SR, Sound research
Scenarij, režija, kamera : Remigio Grižonič

Delfinfest

23.10. – 30.10.2023

sobota 28.10.2023 večer z

DARJO GAJŠEK

V Hotelu Delfin Izola pripravljamo
POSLOVNA PREDNOVOLETA SREČANJA,
KOSILA in VEČERJE ZA ZAKLJUČENE DRUŽBE
z raznoliko ponudbo jedi ter v naprej
dogovorjenimi **menu-ji že od 21 € dalje.**

Za dodatna vprašanja in rezervacije
nas pokličite na številko 05 660 7000

delfin
HOTEL

Surf d.o.o. osvaja nagrade na prestižnem dogodku v Seville

V slikoviti španski Seville je nedavno potekal letni dogodek LAN (Lucart Accelerator Network), kjer se zberejo izbrani poslovni partnerji podjetja Lucart.

Lucart kot vodilni proizvajalec okolju prijaznih higienskih papirjev in mil za osebno higieno je postavil v industriji visoke standarde.

Njihova zaveza k okolju je nedvomno impresivna, saj so svoj cilj pridobiti ogljično nevtralnost za leto 2030 dosegli že letos. To pomeni, da uporabniki njihovega EcoNatural papirja aktivno prispevajo k zmanjšanju škodljivih CO2 izpustov.

Med izbranimi partnerji, ki so se z leti izkazali s svojim delom in inovativnostjo, je tudi slovensko podjetje Surf d.o.o. Njihova zaveza kakovosti in trajnostnim rešitvam je prinesla številne plodove, kar potrjujejo tudi prejete nagrade.

Lani je podjetje Surf d.o.o. osvojilo prestižno nagrado TREE HERO za tretje mesto. S prodajo EcoNatural papirja so

Alex in Andrej Kraševac

SURF
GROUP

prispevali k ohranitvi kar 4790 dreves. V kategoriji, kjer so konkurenti iz vse Evrope, je to izjemno priznanje njihovi predanosti in viziji.

Letošnje leto pa je bilo za Surf d.o.o. še posebej uspešno. Na natečaju za najboljšo inovacijo so predstavili svoj revolucionarni projekt Wave.

Ta vključuje napredne IoT senzorje in 5G tehnologijo, ki uporabnikom omogoča natančen pregled nad stanjem papirja v njihovih objektih.

Sistem Wave ne prinaša le večje učinkovitosti, ampak strankam tudi znatno prihrani čas.

Ta inovacija je podjetju prinesla prvo mesto na natečaju. Poleg tega so bili nagrajeni tudi v kategoriji Skincare performer 2023.

V svetu, kjer je konkurenca v higienski industriji izjemno močna, so takšni dosežki dokaz o izjemni kakovosti, inovativnosti in predanosti podjetja Surf d.o.o.

Vsi, ki želijo podpreti okolju prijazne izdelke in prispevati k boljšemu jutri, lahko obiščejo našo spletno trgovino, izberejo izdelke brez ogljičnega odtisa in postanejo del rešitve!

Jesen v znamenju Martinovanja in Praznika kakijev

Jesen na destinacijo Portorož in Piran prinaša Martinovanje v Marini in jubilejni 20. Praznik kakijev v Strunjanu. Prireditvi bosta drugi novembrski vikend popestrili dogajanje ob morju in poskrbeli za zabaven in kulinarično obarvan konec tedna.

Tridnevno praznovanje nove vinske letine pripravljajo v Marini Portorož, kjer bodo Martinovanje popestrili s koncerti priljubljenih glasbenih skupin. V četrtek, 9. novembra, bodo ob 18. uri **Martinovanje v Marini** otvorili v družbi komika **Nejca Špeha** in predsednika Krajevne skupnosti Lucija **Gašperja Mahniča**. Ob 19. uri bodo nastopili **Etienne in Tempera band**, ob 21. uri pa **Mambo Kings**. V petek, 10. novembra, bo za domače vzdušje poskrbel **ansambel Istrski fantje**, večer pa bo sklenil **Griff in Zucchero celebration band**. Marti-

novanje se bo zaključilo v soboto, 11. novembra, s koncertom skupine **Booom!** in **Gedore**.

Vstop na Martinovanje v Marini je brezplačen, nakup pijače in jedače pa bo možen s kuponi. V primeru dežja se bo prireditev odvijala v šotoru na isti lokaciji.

V Strunjanu bo med 10. in 12. novembrom potekal že 20. **Praznik kakijev**. Na tradicionalni prireditvi bodo obiskovalci lahko kupili zabojčke kakijev in okusili številne dobrote, ki jih Strunjančani pripravljajo iz zlatega jabolka. Obiskovalce vabijo tudi na brezplačne vodene ogledke Krajinskega parka Strunjan in strokovne delavnice

o pridelavi, uporabi ter sušenju kakijev. Potekalo bo tudi tekmovanje za največji strunjanski kaki, ki ga bo pospremil pester kulturno-zabavni program. V petek, 10. novembra, bo v večernih urah nastopila skupina **Platana**, dan kasneje, v soboto, 11. novembra, pa ansambel **Teci Teci**. Vstopnine ni.

Foto: Jaka Ivančič

Martinovanje v Marini Portorož

Letošnje Martinovanje bomo obeležili z živahnim **3-dnevnim praznovanjem** pod šotorom od **9. do 11. 11. 2023**. Doživite ga kot pravi hedonisti ob kulinaričnih dobrotah, bogati ponudbi lokalnih vinarjev, ponudnikov gina in piva ter melodijah obalnih glasbenih izvajalcev. Vstop je prost. Brezplačno parkirišče zagotovljeno.

Martinovanje v Marini

9.11. - 11.11.2023 od 16.ure, Marina Portorož

Četrtek, 9.11.

After-work party v **Koželj Wines**, Big bottle Santomas, gostja Vinska Kraljica Slovenske Istre Nika

Koncert skupin **ETIENNE IN TEMPERA BAND**, **MAMBO KINGS**

Petek, 10.11.

After-work party v **Koželj Wines**, Big bottle Kristančič

Koncert skupin **ANSAMBEL ISTRSKI FANTJE**, **GRIFF IN ZUCCHERO CELEBRATION BAND**

Sobota, 11.11.

After-work party v **Koželj Wines**

Koncert skupin **BOOOM!**, **GEDORE**

PROST VSTOP
FREE PARKING

Pričnemo v četrtek, **9. novembra**, ob 16.00 uri v vinoteki **Koželj wines** na After-work party Big bottle Santomas s posebno gostjo - vinsko kraljico slovenske Istre **Niko Glavina**. Ob 18. uri sledi **uradna otvoritev Martinovanja**, ki jo bo povezoval obalni komik **Nejc Špeh**, s častnim nagovorom **Gašperja Mahniča** - predsednika krajevne skupnosti Lucija.

Za glasbene poslastice prvega večera bodo poskrbeli obalni pevec **ETIENNE HUSKIČ** s spremljevalnim bandom **TEMPERA**. Ob 21.00 uri pa bodo na oder stopili legendarni **MAMBO KINGSI**, ki vas bodo povabili na plesišče, da se zavrtite v ritmih jugo pop-rock glasbe.

V petek, **10. novembra** se družimo že od 16.00 ure dalje na vinskem večeru v vinoteki **Koželj Wines** na dogodku After-work party: Big bottle Kristančič.

Večer nadaljujemo ob 19.00 uri s koncerti narodnozabavne zasedbe iz Pirana **ISTRSKI FANTJE** ter italijanskimi spevi skupine **GRIFF IN ZUCCHERO Tribute Band**.

Praznik vina zaključimo v soboto, **11. novembra**, ob 16. uri na After-work party v **Koželj Wines**. Ob 19. uri pa je na sporedu še vrhunec večera s koncerti fantovskega tria: **BOOOM!** ter skupine vrhunskih primorskih glasbenikov, ki osvajajo festivalske odre, **GEDORE**.

Ker je bil Sveti Martin (po katerem je dobilo Martinovanje tudi ime) znan po svoji dobroti, je tudi ta dogodek dobroteljen, saj se bo 5 % celotnega izkupička namenilo prostovoljni humanitarni organizaciji **LIONS KLUB ZARJA PORTOROŽ**.

Medijski partner Martinovanja v Marini Portorož je **Radio Capris**.

Vemo, da je smeh pol zdravja! Kaj pa druga polovica? Odlična hrana, kozarec rujnega in dobra družba. To so **Stand-up večeri** v naši restavraciji, ki bodo novembra kar dvakrat na sporedu, in sicer nas v petek, **3. 11. 2023** obišče **Đuro Palica**, najbolj znan lik iz kultne TV-serije "Kursadžije". Iz satirične oddaje Kaj dogaja? pa se nam v petek, **17. 11. 2023** pridruži vzhajajoče ime slovenske stand-up scene in raziskovalec novih besed **Admir Baltič**. Poslovne vezi utrjujemo s se-

minarji, konferencami ter izbranimi poslovnimi dogodki. Tako bomo v sredo, **15. 11. 2023** ob 18.00 uri v sklopu Festivala Podjetništva SBC (Slovenian Business Club) organizirali **Podjetniško kavno**. Gostje okrogle mize bodo ga. Margherita Pahor Glavina iz Mpg-lab d.o.o., g. Marino Furlan iz Intra-lighting d.o.o., g. Matjaž Murko iz MennYacht d.o.o. in Andrej Kraševac iz Surf Group.

V petek, **1. decembra** otvorimo novo sezono vinskih večerov »**Pripovedi o vinu**«. Tradicionalni dogodki za vse navdušence žlahtne kapljice, kjer gostimo znane slovenske vinarje, spoznamo njihova vina ter okusimo, kako se dopolnjujejo z gurmanjskimi stvaritvami. Za veličastni začetek smo povabili eno najvplivnejših vinskih osebnosti – **Aleša Kristančiča** iz briške kleti **Movia Wines**.

Vabljeni, da nas spremljate na naših družbenih omrežjih ali nas obiščite na velikem prazniku vina v zavetju jadrnic v Restavraciji Marina Portorož!

Nov vlačilec Ares že na delu

PRED TEDNI JE V KOPRSKO PRISTANIŠČE IZ ŠPANSKEGA GIJÓNA PRIPLUL NOV VLAČILEC DRUŽBE ADRIA TOW. NOVEJŠE, SODOBNEJŠE IN ZMOGLJIVEJŠE PLOVILO SE JE PRIDRUŽILO FLOTI PETIH VLAČILCEV, KI V LUKI KOPER ŽE VEČ KOT 30 LET SKRBI ZA STORITEV VLEKE IN ASISTIRANJA PRI VPLUTJU IN IZPLUTJU LADIJ V PRISTANIŠČE. NA TA NAČIN JE PODJETJE ŠE IZBOLJŠALO IN OKREPILO VARNOST V LUŠKEM AKVATORIJU.

morju. Novi vlačilec je med najsodobnejšimi tovrstnimi plovili na svetu. V dolžino meri 32 metrov, širok je 11 metrov, pohvali pa se lahko z dvema motorjema s skupno zmogljivostjo 6.700 konjskih moči.

Luka Koper je v minulih letih veliko investirala v nove pristaniške zmogljivosti, pretovor je rasel, s tem pa tudi potrebe po zanesljivih maritimnih storitvah. »Družba Adria Tow je primer dobre prakse, saj že leta uspešno posodablja svojo floto vlačilcev in odgovarja na izzive sodobne pomorske logistike. Storitve vleke ladij je osnovni pogoj za varno vplutje in izplutje ladij v pristanišče, nepogrešljivi so tudi ob izjemnih dogodkih, ki smo jim bili priča ob letošnjih poletnih neurjih,« je poudarila **Nevenka Kržan**, predsednica uprave Luke Koper in krstna botra vlačilca.

VLAČILCI SKUPNA TOČKA KOPRA IN TRSTA

Podjetje Adria Tow so ustanovili pred več kot 30 leti, poleg Luke Koper je danes polovični lastnik podjetja še družba Ocean iz Trsta. »Ključno je bilo, da smo prepoznali potencial prostora in koprškega pristanišča, uspeli pa smo, ker smo verjeli v zgodbo in v ljudi, ki so to zgodbo peljali naprej. Rezultati so potrdili pravilnost naše odločitve,« je povedal lastnik in direktor italijanskega podjetja **Alberto Cattaruzza**.

Vlačilci predstavljajo pomemben segment logističnega procesa, ki pripomore k bolj ekonomičnemu in učinkovitemu poslovanju pristanišča ter njegovi konkurenčnosti. Ob tem imajo ključno vlogo pri varnosti, varni plovbi in v državnem sistemu zaščite, reševanja in pomoči.

Zadnji član flote vlačilcev je dobil ime po grškem bogu poguma. Gre za enega najsodobnejših vlačilcev, ki jih poznajo na trgu. »Sodobne tovarne ladje so čedalje večje, zato je ključno, da s primerno opremo zagotavljamo kakovostne storitve ne zgolj pri luški vleki, ampak tudi pri drugih pomožnih dejavnostih v vodnem prometu ter ob morebitnih izrednih dogodkih na morju. Plovilo je grajeno po najsodobnejših standardih, kar velja tudi za pogon,« je ob uradnem krstu o novem vlačilcu povedal **Robert Gerk**, direktor družbe Adria Tow.

IZ GIJÓNA DO KOPRA V 12 DNEH

Novi član oranžno-bele flote vlačilcev je priplul iz španske Asturije, kjer so ga gradili 13 mesecev. Ponj se je odpravila 5-članska posadka Adria Towa, ki je najmlajšega člana flote varno usmerjala po Mediteranu do Kopra in ga preizkusila tudi za bivanje na

ADRIATOW

Storitve vleke in asistiranja ladij in plovil, d.o.o. Koper

www.adria-tow.si

KAJ SPREMEMBA ZUNANJE PODOBE BENCINSKIH SERVISOV NEKDANJEGA OMV PRINAŠA STRANKAM?

Skupina MOL je konec junija postala lastnica bencinskih servisov OMV PO Sloveniji, zdaj pa je začela spreminjati tudi zunanjo podobo teh servisov. To pomeni, da bo blagovna znamka OMV počasi izginjala, nadomestile pa jo bodo blagovne znamke Skupine MOL – torej MOL in INA. Projekt **bo trajal predvidoma do konca aprila 2024**, na Obali pa bo največ bencinskih servisov svojo podobo spremenilo predvidoma v decembru.

Bencinski servisi nekdanjega OMV bodo zunanjo podobo **spreminjali postopoma**, servis po servis. Mesečni načrt je strankam na voljo na spletni strani MOL-a www.mol.si, kjer so na voljo vse aktualne informacije, povezane s **spremembami**, ki sledijo spremembi zunanje podobe. Če povzamemo **ključne**:

- po zaključku prenove zunanje podobe bo strankam na bencinskem servisu na voljo:
 - vrhunsko MOL EVO gorivo,
 - poenoten prodajni program z bencinskimi servisi MOL v Sloveniji v trgovini. To pomeni, da bodo strankam na voljo vrhunski produkti za nego vozil ter drugi izdelki in storitve, ki so med strankami priljubljeni.

V času spremembe zunanje podobe bodo vsi bencinski servisi obratovali kot običajno, saj si v MOL-u prizadevajo, da dela potekajo na način, ki je za stranke čim manj moteč.

DOKAZANO VRHUNSKA MOL EVO GORIVA

MOL v Sloveniji je del Skupine MOL in na slovenskem trgu prisoten od leta 1996.

Visokokakovostna MOL EVO goriva so dostopna v mreži več kot 60 bencinskih servisov po vsej Sloveniji, število bencinskih servisov s ponudbo MOL EVO goriv pa se bo **postopno večalo**, saj bodo najkasneje do 1. januarja 2024 ta **goriva na voljo tudi na vseh nekdanjih servisih OMV**.

Ključna prednost vseh MOL EVO goriv je vsebnost MOL EVOTECH formule, ki je sposobna zaznati prah in obloge, ki se nabirajo v motorjih.

Zaradi delovanja te formule so:

- motorji čisti,
- njihova življenjska doba daljša,
- njihovo delovanje pa optimalno.

Zraven standardnih goriv so na bencinskih servisi MOL v Sloveniji na voljo tudi premium goriva, poimenovana EVO Plus. Ta vsebujejo še več MOL EVOTECH formule, kar pomeni še boljši učinek na motorje. Potrditev vrhunske kakovosti je tudi prejem prestižnega naziva **Izbran produkt leta**, ki je bil v letošnjem letu podeljen prav premium gorivom EVO Plus.

Martinovanje v Vinakopru

POGOVARJALI SMO SE Z GLAVNIM ENOLOGOM NAJVEČJE KLETI V SLOVENSKI ISTRI – VINAKOPER.

Še približno dva tedna nas ločita do Martinovega, ko se bo mošt spremenil v vino. Kakšna bo letošnja vinska letina?

Kljub muhastemu letu, ki nam je postreglo z veliko iz- zivi, smo v kleti Vinakoper z letošnjo letino zadovoljni. Pri refoških bomo letos lahko uživali v prijetnih sadnih okusih temnega jagodičevja, malvazije iz tega letnika pa bodo s svojo eleganco in istrskim značajem zopet navduševale ljubitelje belih vin. Tudi mednarodne sorte so se letos v Istri kar dobro izkazale.

Zadnja leta se vreme in letni časi precej spreminja- jo. Kako se odločate o primernem času za trgategv in katere dejavnike upoštevate pri tej odločitvi?

Kot opažamo že nekaj časa, se trgategv začenja skoraj vsako leto nekoliko prej, zato in pa zaradi vremenskih ekstremov je vse bolj pomembno natančno določa- nje časa trgatve, s katerim zagotavljamo najprimer- nejše grozdje za določene sloge in tipe vin. Da pa se lahko odločimo, kdaj je najprimernejši čas za trgategv, je treba skrbno in natančno spremljati dozorevanje grozdja. V kleti Vinakoper smo se že leta 2014 odločili, da bomo to spremljali drugače. Nekoč smo namreč spremljali dozorevanje grozdja po štirih oz. petih pa- rametrih. Danes to počnemo preko računalniškega programa, v katerega vnašamo kar 42 parametrov, ki se vežejo tako na grozdje kot na stanje vinograda ter nam dajejo pomembne informacije, da lažje in bo- lje določimo čas trgatve. Hkrati pa ustvarjamo banko podatkov, ki nam pomaga usmerjati trgategv oz. omo- goča, da jo lahko primerjamo z vzorcem in izkušnjami trgategv iz preteklosti.

Kako skrbite za kakovost grozdja, ki ga uporabljate pri proizvodnji vaših vin? Ali za izboljšanje kakovosti uporabljate posebne tehnike?

Naši vinogradniki se vsako leto trudijo čim bolj sode- lovati z naravo in pridelati čim boljše grozdje. V naših vinogradih se ne uporablja herbicidov. Na 24 mestih

pa imamo nameščene poseb- ne vremenske postaje, ki nam pomagajo natančno določati termine, ko je zaščita vinske trte potrebna. S tem se izog- nemo prekomerni uporabi fi- tofarmacevtskih sredstev. V naših vinogradih delujemo po smernicah za Integrirano pri- delavo, vključeni pa smo tudi v ukrep KOPOP. Ta podpira kme- tištvo v njegovi okoljski funkciji in je namenjen spodbujanju nadstandardnih sonaravnih kmetijskih praks, ki so usmer- jene v ohranjanje biotske raz- novrstnosti in krajine, ustre- zno gospodarjenje z vodami in upravljanje s tlemi ter blaženje in prilagajanje kmetovanja podnebnim spremembam.

Ni skrivnost, da si občasno kakšen primer dobre prakse ogledate tudi v tujini. Letos ste bili na primer v Bordeauxu. Ste se od francoskih kolegov naučili kaj posebnega?

Vedno je dobro, da pogledaš, kaj delajo drugi. Tako dobiš nova znanja, ideje in zagon. Poleg tega pa se seznaniš tudi z novimi smernicami in prilo- žnostmi za prihodnost. Letos smo poleg nekaj prestižnih kleti v Bordeauxu obiskali tudi oddelek za raziskave vina na Univerzi v Bordeauxu.

Tako kot moda velja za oblačila in druga področja, bi lahko rekli, da moda obstaja tudi na področju pitja vin. Katera vina so trenutno najbolj zaželjena?

Nova smer, ki v vinskem svetu ni več tako nova, v Slovenijo pa šele prihaja, so nedvomno rosé vina. Nanje smo se v kleti Vinakoper začeli pripravlja- ti že lani. Tako smo letos trgu ponudili kar tri nova rosé vina. Capris Marine Ice Rosé v liniji penečih vin, v liniji mirnih rosé vin pa sta bili predstavljeni dve vini, in sicer Koper Rosé v pri-

vlačni novi steklenici, ljubitelji bolj resnih, modernih rosejev s poudarkom na mine- ralnosti in sadni sočnosti pa lahko uživajo v Capris Primovero roséju.

Vi sledite smernicam ali lastnemu slogu in okusu? Katera vina imate najraje?

Najbolje je, da vsak sledi svojemu okusu, ko govorimo o izboru vina za lasten užitek. Ko pa govorimo o pridelavi vina v večjem obsegu, moramo najprej zadovoljiti želje in splošni okus pivcev. Seveda jih moramo tudi sami kot večja klet krojiti in jih usmer- jati. Ko pa govorimo o vinih višjih kakovo- stnih linij, je tu vedno tudi naš »podpis«, ki ga oblikuje Istra.

Kaj bo vinska klet Vinakoper pripravila ob letošnjem martinovanju?

Ob letošnjem martinovanju se obetata dva izredno zanimiva dogodka. Prvi bo že v petek, 10. novembra, ko bomo pod isto streho zbrali 15 vinogradnikov in vinarjev slovenske Istre s svojimi vini, od katerih bo vsaj eno mlado. Dogodek bo spremljal tudi gastronomski del, na katerem bodo obi- skovalci lahko uživali tudi ob tipičnih jedeh. Drugi del pa bo v soboto, 11. novembra, ko bomo v sodelovanju z restavracijo Kogo organizirali Martinovo enogastronomsko doživetje, na katerem boste lahko uživali v stvaritvah kuharskih mojstrov iz resta- vracije, ki se je pred kratkim vpisala na zem- ljevid Michelinovih restavracij, ter vina, ki vam jih bova podrobneje predstavila z enologom Rokom Jamnikom. Letošnje martinovanje bo imelo tudi do- brodelno noto. Pripravili smo namreč posebno polnitev oziroma vino z imenom 15 odtenkov Istre, ki združuje refoške 15 vinarjev slovenske Istre. Vino bo naprodaj od martinovanja dalje v Vinskem butiku. Celoten znesek od prodaje bomo namenili žrtvam poplav v Sloveniji.

Imate kakšen poseben nasvet za ljubite- lje vin, kakšno splošno priporočilo, ki se ga je treba vselej držati?

Vino je pijača, ki nas druži in pričara ču- dovita doživetja, če ga le uživamo spoštlji- vo in v pravi meri, zato pristopajte k njemu spoštljivo in odgovorno, le tako nam bo ponudilo vse tisto, kar skriva v sebi od vi- nograda do steklenice. Na nas pa je, da tej uigrani pesmi prisluhnemo. Vedno pa naj velja prava mera.

Odkrijte čarobnost Bleda skozi vse leto

SAVA
HOTELS & RESORTS

HOTEL PARK IN RIKLI BALANCE HOTEL

Hladnejši meseci so kot nalašč za odkrivanje prelepe Slovenije. Zakaj se ne bi odpravili na raziskovanje Bleda, ki ponuja veliko več, kot le obisk otočka sredi jezera in gradu, ki bdi nad njim. Dobrodošli v Rikli Balance Hotelu in Hotelu Park na pravljичnem Bledu, ki sta del največje slovenske turistične skupine Sava Hotels & Resorts. Hotela ležita v neposredni bližini Blejskega jezera in ponujata najlepše razglede na lepote čarobnega Bleda. Prepustite se zgodbam slovenskega alpskega bisera in **izkoristite izven- sezonski 20 % popust v Rikli Balance Hotelu in Hotelu Park za nočitve s polpenzionom v izbranih terminih od oktobra 2023 do marca 2024.**

04 579 16 00 | info@hotelibled.com
www.sava-hotels-resorts.com

HOTEL PARK NA JEZERSKI OBALI

V prenovljenem Hotelu Park, ki leži na obali jezera, vas tako iz udobnih sob, kot tudi iz hotelske restavracije, termalnega bazena in savn spremljajo prekrasni razgledi na lepote Bleda. V hotelski restavraciji pa vas preseneti tudi vinska fontana z izbranimi slovenskimi vini!

ELEGANTNI RIKLI BALANCE HOTEL

V sodobnem in elegantnem Rikli Balance Hotelu nad Blejskim jezerom lahko v kulinarčni in wellness ponudbi spoznate koncept za zdravo življenje po Arnoldu Rikliju, in se pogrejete v največjem bazenskem kompleksu na Gorenjskem s toboganom za najmlajše.

KRATEK ODDIH V PORTOROŽU

Če si želite kratkega oddiha zares blizu doma, obiščite **Morski vodni park v Hotelu Histron** v Portorožu, ki je prav tako del skupine **Sava Hotels & Resorts**. Preverite cenejše karte za kopanje med tednom v Morskem vodnem parku Termaris v kombinaciji s kosilom v restavraciji Taverna, ali si po kopanju po ugodnejših cenah privoščite še savnanje z razgledom na zaliv.

Rezervirajte svoje razvajanje na tel. številkah **05 695 8901** in **05 695 8902**, ali pošljite sporočilo na wellness.benedicta@sava.si in morskiparktermaris@sava.si.

Kaj je »in« in kaj »out« to jesen?

Jesen je čas, da prevetrimo omaro. Znebimo se oblačil in obutve, ki niso več v modi in garderobo osvežimo s kakšnim svežim, trendovskim kosom.

Kar se čevljev tiče, se mirne vesti lahko poslovite od ženskih čevljev z okroglo konico, razen balerink in t.i. čevljev Mary Jane, ki so letos zelo »in«. Gre za klasični ženski čevljev, ki je že dolgo prisoten v svetu mode in to sezono znova priljubljen na račun svoje prepoznavne oblike in udobja. Najbolj prepoznavna značilnost čevljev Mary Jane sta okrogla konica in pasek, ki sega čez nart ter čevlju doda poseben videz.

Sicer lahko svojo zbirko čevljev

to sezono osvežite s kakšnim kosom »open toe« oziroma s čevlji, ki so spredaj odprti in razkrivajo prste na nogah. Jesensko-zimsko obutev sezone 2023-2024 so z modeli z odprtimi prsti ponovno oživile tudi velike modne hiše, kot so Versace, Sportmax in Burberry.

Človeško stopalo namreč že dolgo velja za naravno erotično privlačnost. To potrjuje tudi 10 milijonov ljudi, ki vsak mesec obišejo spletno stran WikiFeet, ki velja za nekakšno »Wikipedio fetiša na stopala«, zato lahko povsem brez zadrege tudi v jesensko-zimskih dneh nadenete obutev ali škornje z odprtim prednjim delom.

TRENČKOT KOT OBLEKA

Trench coat oziroma trenčkot ali klasični dežni plašč, je eden od obveznih kosov v jesenski omari. Letos bo njegova funkcija dvojna, saj ga lahko nosimo kot samostojno obleko, celo brez česarkoli spodaj (z izjemo spodnjega perila ali pa tudi ne ...). Trenčkot ali plašč, ki je nošen kot obleka, rešuje dva problema v enem, saj postane praktično in hkrati elegantno oblačilo za jesen. Letos je izbira trenčkotov zelo raznolika, najdete jih v usnjenih in denim različicah, pa tudi različnih tkaninah in barvnih različicah. Plašč lahko mirne vesti obogatite z velikim pasom ali drugim modnim dodatkom, ki bo vašemu stajlingu dodal piko na i.

TORBICA ZA ČEZ RAMO

Torbica za čez ramo je absolutna zvezda jesenske sezone. Dejstvo je, da so torbice za čez ramo vsestran-

Trenčkot je letos lahko vrhnje oblačilo ali samostojna obleka

ske in funkcionalne, hkrati pa še vedno dovolj šik in popolne tako za dnevne kot tudi bolj formalne večerne izhode. Za jesen-zimo 2023/2024 postane ta model torbice še bolj eleganten in kompakten. Oblike so pogosto čiste in geometrične ali obogatene z zunanjimi žepi in zadržkami. Čeprav so mini različice še vedno zelo priljubljene, ne manjka tudi bolj prostornih modelov v toplih odtenkih, kot so rjava in rumsna, ter hladnejših odtenkih, kot sta siva in vijolična.

ANDREJA
ČMAJ FAKIN

VZOREC ZEBRE IN VELIKI ŽEPI

To jesen in zimo pozabite na klasične živalske vzorce, saj je to jesen v ospredju vzorec v črno-beli kombinaciji s črtami, ki spominjajo na zebro. Njegova prednost je, da je manj opazen in močan od leopardjevega vzorca, poleg tega pa vzorec zebre na oblačilih in dodatkih vašemu videzu dodaja izvir in nepričakovan pridih. Oblačila s podobnimi vzorci smo srečali na modnih pistah velikih modnih hiš, kot so Jil Sander, Gucci in Roberto Cavalli. Še en zaščitni znak nove sezone so veliki žepi. Medtem ko smo jih v prejšnji zimski sezoni srečevali večinoma na t.i. cargo hlačah oz. hlačah vojaškemu slogu, se letos veliki žepi pojavljajo tudi na puloverjih in oblekah.

Foto: Unsplash

Jesen je čas, da omaro osvežimo s trendovskimi kosi.

TOYOTA COROLLA CROSS HYBRID ELECTRIC

Vsak trenutek z našimi najbližjimi šteje.

OD
159€
NA
MESEC

DO
10
LET
JAMSTVA

Povprečna poraba goriva za vozila Toyota Corolla Cross Hybrid Electric: od 5 do 5,4 l/100 km in emisije CO₂: od 114 do 122 g/km. Emisijska stopnja EURO 6 AP. Emisije NOx: od 0,0039 g/km do 0,0059 g/km. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delce PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. 10 letno jamstvo hibridne baterije velja ob rednih testih hibridne baterije (HHC) na 1 leto ali 15.000 prevoženih km (kar nastopi prej) pri pooblaščenih prodajno-servisnih Toyota trgovskih mrežah. Po preteku tovarniške garancije vam ponujamo brezplačno vključitev v program jamstva Toyota Relax (vse do starosti 10 let ali 185.000 km). Corolla Cross 1,8 Luna FWD • vrsta financiranja: finančni leasing • predračunska vrednost predmeta financiranja: € 29.990 • lastna udeležba (polog): € 11.566,50 • znesek financiranja: € 18.798,88 • število obrokov: 60 • mesečno plačevanje: € 159 • obroki se v času trajanja pogodbe ne spreminjajo • zadnji obrok: € 14.758 • stroški odobritve: € 375 • skupni znesek za plačilo brez lastne udeležbe: € 24.672,77 • predvideno število kilometrov na leto 10.000 • letna obrestna mera: 6,5% p.a. je fiksna • efektivna obrestna mera: 7,21% na dan 16. 8. 2023 • stroški priprave niso vračunani v obrok. Slika je simbolična. Več na www.toyota.si. Toyota Adria d.o.o., Brničeva 51, Ljubljana.

AVTO CENTER JEREB 051/233-101, 051/682-666

PREVERJAMO URBANE MITE

Štirje letni časi
samo še na pici

OČITNO SE BOMO MORALI POČASI SPRIJAZNITI S TEM, DA BOMO ŠTIRI LETNE ČASE PRI NAS POZNALI SAMO ŠE NA ISTOIMENSKI PICI. ŽE NEKAJ LET OPAŽAMO (IN TO POTRJUJE TUDI LETOŠNJE LETO), DA SE IZMENJUJETA LE ŠE DVA LETNA ČASA – POLETJE IN ZIMA.

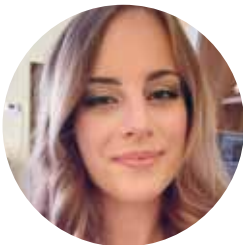

To smo doživeli tudi sredi letošnjega oktobra, ko se je ozračje v le enem dnevu ohladilo za deset stopinj. Ob tem pa z roko v roki pride tudi sprejemanje težkih jutranjih odločitev, kako obleči sebe in otroke. Zjutraj si oblačimo bunde, superge, dopoldne nam je dovolj že majica z dolgimi rokavi, kosilo prepoteni čakamo v kratkih rokavih, zvečer pa se ob kaminu grejemo v puloverjih in debelih nogavicah. In ravno to je tudi razlog, da zaradi hitrih vremenskih razmer, ki se spreminjajo skorajda iz ure v uro, marsikdaj v tem obdobju zbolimo. Virusi, ki povzročajo prehladna obolenja, so na pohodu, zato so obvezna oprema robčki, vitamini, čaj z medom in počitek. Tako bo najbrž ostalo vse do marca in tega se še kako dobro zavedamo starši vrtčevskih otrok. Pa ali so miti, ki se o prehladih ljudsko prenašajo od ust do ust, sploh resnični? Preverimo.

- 1. **Prehlad povzroča mrzel zrak.**
Ni res. Oh, le kdo se ne

- spomni naših zlatih non in mam, ki so nam ob prvi burji prepovedale izhode, če pa so nas po kakšnem čudežu le spustile ven, so nam hlače potegnile do vratu, v njih zatlačile spodnje majice in puloverje in nas zavile s šalom tako, da so izpod njega kukale samo še oči. Seveda so poskrbele, da nas ne bo zeblo, ampak naj vas potolažim, da hladno ozračje in nizke temperature ne povzročajo navadnega prehlada. Za to so krivi virusi. Je pa res, da če nas zebe, lahko to oslabi naš imunski sistem. Tako da lahko kar pogumno svoje otroke pustite, da se zunaj, primerno oblečeni seveda, igrajo v vsakem vremenu.
- 2. **Pri prehladu pomagajo antibiotiki.**
Ne drži. Prehlad povzročajo virusi, ki pa jih z antibiotiki ne uničimo, saj delujejo samo, ko je okužba bakterijska.
- 3. **Vitamin C pozdravi prehlad.**
Delno drži. Navada je, da takoj, ko smo prehlajeni, posežemo po pomarančah, mandarinah, limoni, ki vsebujejo vitamin C, saj naj bi to pozdravilo naš prehlad. Vitamin C ga sicer ne pozdravi, ampak pripomore k okreelitvi imunskega sistema, ki se potem lažje bori proti virusom in je čas trajanja obolenja krajši, potek bolezni pa lažji.
- 4. **Športna aktivnost pripomore k temu, da prej ozdravimo.**
Ne drži. Telo med prebolevanjem okužbe, pa tudi če je to samo prehlad, potrebuje počitek, da lahko vse moči usmeri v boj proti virusu. Športna aktivnost, ki je sicer ko smo zdravi zelo priporočljiva, pa med prehladom le še dodatno obremeni telo

MANCA
HRIBOVŠEK

- in lahko vodi tudi do resnejših zapletov, kot sta bronhitis ali pljučnica.
- 5. **Goveja ali kokošja juha pomagata pri ozdravitvi.**
Delno drži. Še en recept, ki so se ga posluževale naše none je, da so takoj, ko se je v družini nekdo prehladil, skuhale govejo ali kokošjo juho, ki naj bi odplaknila stran vse simptome prehlada. Sicer ne drži, da juha prehlad pozdravi, ampak pripomore k zadostni hidraciji in redči sluz. Prav tako je v juhi kuhana tudi zelenjava, od katere prejmemo potrebne vitamine. Sicer pa med stare recepte za prvo domačo pomoč ob prehladu spadajo tudi karamelizirano mleko, ingverjev čas, sirup iz medu in črne redkve, grgranje slane vode, inhalacije.

ŠE NEKAJ ZANIMIVOSTI

- V življenju povprečno prebolimo 200 prehladov.
 - Stres poveča možnosti za nastanek prehlada in gripe, saj zmanjša splošno telesno odpornost.
 - Pri kadilcih je lahko potek prehlada daljši in hujši.
- Vsako leto znova lahko marsikje na internetu, televiziji, letakih, plakatih preberemo nasvete, ki nam pomagajo, da se s preventivnimi ukrepi zaščitimo pred okužbo:
1. Pogosto si umivajte roke.
 2. Izogibajte se zaprtih prostorov, v katerih se zadržuje veliko število ljudi (trgovine, pošte, čakalnice ...).
 3. Ne dotikajte se nosu in oči, saj lahko s tem prenesete viruse na očno sluznico.
 4. Uporabljajte papirnate robčke, ki jih po uporabi zavržete.
 5. Uživate raznovrstno sezonsko, lokalno zelenjavo in sadje.
 6. Poskrbite za kakovosten spanec (8 ur), hidracijo in redno telesno aktivnost, ki pa naj ne bo prenaporna.
 7. Dihajte skozi nos, saj je sluznica »filter« za viruse.

Vrt v novembru

Koledarsko leto se preveša h koncu. November trka na vrata. Po podaljšanem poletju prihaja obdobje, v katerem ni toliko opravil v vrtu in niti plodov ni več v izobilju. Oktober nas je presenetil s toplim vremnom, zato so nas mnoge rastline obdarovale s svojimi plodovi do konca meseca. Še vedno lahko pobiramo radič, solato, blitvo, ohrovt, ko so plodovi suhi. Jesen ima že močne rose, zato je velika možnost, da začnejo gniti, če jih pobiramo zgodaj zjutraj. Če temperature ne padejo prehitro, lahko še vedno posejemo špinačo, grah, peteršilj, korenje. Sadimo lahko tudi sadike solate, blitve, radiča. Čas je primeren tudi za sajenje česna in čebulčka. V primeru hladnega vremena pokrijemo obstoječe rastline s kopreno, da jim podaljšamo vegetacijo npr. solatam, motovilcu, rukoli. Glede na temperature zraka in vlažnost zemlje lahko začnemo s pripravo gredic za naslednjo

rastno sezono. V novembrskem **zeliščnem vrtu** je dela manj. Porežemo posušene ali slabo razvite poganjke, odstranimo plevle, če so se razrasli med rastlinami, pobereemo zrele semena v suhem vremenu. Nabiramo lahko brinove jagode, korenine ameriškega slamnika, plodove šipke, plodove mirte, ... Pomembno je, da se seznanimo, kako se določene plodove in dele rastlin pravilno pripravi za hranjenje in uporabo. Na našem **drevju** bo še nekaj sadja. V severnih legah bomo našli še kakij, saj so večinoma dozoreli zaradi zelo toplega vremena. Tudi hruške in jabolane nas obdarjajo s svojimi plodovi, v kakšnih zavetnih legah lahko najdemo še kakšno jagodo. Vinogradi so obrani, mogoče si lahko že s kakšnimi namiznimi sortami grozdja posladkamo dan. V oljčnikih so bili ljudje zelo dejavni, ker so hoteli rešiti, kar se rešiti da, a izplen ne bo primerljiv z lanskim. V **okrasnem vrtu** pridejo novembra, če temperature padejo, do izraza predvsem rastline z obarvanim listjem. V jesenske barve se lepo obarvajo ginko, la-

SAŠO
MEJAK

gestremija, okrasna trta, panešpljica, hrastolistna hortenzija. S hladnim vremenom se poslavljajo enoletnice v koritih in gredicah. Zamenjamo jih lahko s prelepo reso, krizantemo, ciklamo, ajanjo, hojhero in še bi našli rastline, ki bi nam polepšale jesen in zimo. Sadimo lahko še vedno cvetoče čebulnice, kot so tulipani, narcise, hijacinte. Gredice za sajenje čebulic je potrebno prerahljati, dodati organska gnojila, da imajo rastline optimalni pogoj za rast. V kolikor nismo še porezali živih mej, lahko to storimo, če nam temperature dovoljujejo. **Travnate površine** so po letošnjem s padavinami bolj bogatim poletjem lepo zelene. Višino košnje nastavimo višje za jesensko obdobje. Še vedno lahko opravimo jesensko dognojevanje z gnojili, ki vsebujejo manj dušika in več kalija. Kalij je zelo pomemben v tem obdobju, saj pripomore h kakovostnemu prezimovanju trate. Če imamo vgrajen namakalni sistem, je priporočljivo, da ga spraznimo in spihamo vodo, da si ne pridelamo nepotrebnih stroškov, če pride do nenadnega padca temperatur.

Makro5

Z vami gradimo že več kot 30 let.

MARTINOVA POJEDINA

Račka, mlinci in zelje

Jesen nam vsako leto ponudi veliko plov, ki jih lahko uporabimo za inovativne kulinarične preseške domače kuhinje: orehi, gobe, buče, jabolka, kakiji, granatna jabolka in tudi kostanj. Je pa to tudi čas, ki ga komaj čakajo ljubitelji domačih jedi, jedi na žlico in martinovanja, ki ga praznujemo že čez dobra dva tedna oziroma ko bomo na koledarju obkrožili 11. november. Začetki tega praznika naj bi izhajali še iz keltskega praznika. Na ta dan »svet' Martin nar'di iz mošta vin'«, kot pravi ljudski rek, in simbolično se zaključi obdobje dela zunaj - na njivi, vrtu, v sadovnjaku. Takrat se tradicionalno odprejo vrata vinskih kleti in osmic, ki dajo prvič v pokušino novo vino. Ob vinu pa seveda ne sme manjkati dobre hrane. Značilna martinova pojedina je pri nas pečena račka, domači mlinci in rdeče zelje. V osmicah pa poleg tega ponujajo še klobase, krompir, domače salame, pršut v vinu ...

Sestavine (4 osebe):

- gos,
- česen,
- jušna osnova,
- začimbe,
- jabolko,
- med,
- 200 g mlincev (lahko jih iz moke, jajc, soli in vode pripravite tudi sami doma),
- glava rdečega zelja,
- čebula,
- 2 večja korenčka,
- rdeče vino,
- olivno olje.

Postopek:

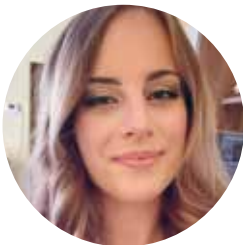
Gos očistimo, odstranimo drobovino, jo operemo, posušimo in natremo s soljo in majaronom. V notranjost damo jabolko in jo zapremo z zobotrebci. Gos pustimo

čez noč počivati v hladilniku. V pekač nalijemo malo jušne osnove, olupljen česen in nanj položimo gos. Gos pečemo 3 do 4 ure na 180 °C, začnemo pa tako, da jo s prsmi navzdol pečemo eno uro, nato pa obrnemo. Po potrebi jo zalivamo z jušno osnovo. Pol ure pred koncem jo namažemo z medom, da se hrustljivo in enakomerno zapeče. Zelje naribamo. Sesekljamo čebulo in česen in popražimo

na olju. Dodamo zelje in ga podušimo (dokler se ne zmehča) ter zalijemo z 2 dcl rdečega vina. Po okusu solimo, popravo in dodamo malo kumine. Na štedilnik pristavimo osoljeno vodo. Ko zavre, ugasnemo ogenj in vanjo za 2 minuti potopimo mlince. Seveda vse skupaj postrežemo na ustrezno okrašen krožnik in ob izbrani spremljavi vina. Za uživanje v martinovi pojedini pa vam ne rabi čakati na 11. november. Prvo priložnost za pripravo poskusne martinove pojedine imate že čez nekaj dni, ko se bodo pričele šolske jesenske počitnice, pri pripravi pa vam lahko pomagajo tudi najmlajši. Tudi ob tej priložnosti vas vabim, da fotografije svojih zaključenih jedi pošljete na elektronski naslov manca.hribovsek@obalaplus.si.

MANCA HRIBOVŠEK

GEODETSKE STORITVE d.o.o. PORTOROŽ

VBS d.o.o. Portorož
Obala 125, 6320 Portorož
tel.: 05/677-85-80
GSM: 031/637-176
e-mail: bogdan@vbs.si

AMERIŠKA PISATELJICA BUCK, ZNANA PO SVOJEM KITAJSKEM IMENU SAJ ŽENŽU		ITALIJANSKI SKLADATELJ MORRICONE	PLANŠAR, PASTIR, OVČAR	23 ČRKA ABECEDA REAKTIVNO LETALO		NEZAŽELENE, ŠKODLJIVE ŽIVALI V VEČJEM ŠTEVILU, IZLEŽENE LIČINKE, BUBE	ZVONE AGREZ	GRŠKA BOGINJA NESREČE	1 ČRKA IMENA IGRALCA REDFORDA RUSKI AVTO		VODNA PTICA IZ DRUŽINE POBREŽNIKOV	ANJA NOVAK	UROŠ ZUPAN			POROČENA ŽENSKA, ŽIVLJENSKA SOPOTNICA MOŽA	POLDRAG KAMEN	
KRAJ PRI VELENJU													SLOVENSKA PISATELJICA VREG					
RAČUNALNIŠKA TIPKA ZA POTRDIČEV						KOZAŠKI POVELJNIK KEMIČNA TOVARNA V KOČEVJU							SLANINA (POG.)					
STROKOVNIJAK ZA ANATOMIJO							RIMSKI NADZORNIK JAVNEGA REDA CIRIL KOSMAČ					TRIK, PREVARA						
JAPONSKI DROBIŽ				DOTIK ŽOGE NA MREŽICI				ITA. FILMSKI SCENARIST INCROCCI ZRAK, OZRAČJE				DEL VOJVODINE OLIVER DRAGOJEVIČ						
VRSTA OČESNEGA ČRVA, KI POVZROČA OČESNO BOLEZEN LOA LOA				SMUČARSKA ŠTUHEC					ETNIČNA SKUPINA V NIGERIJU MORSKI SESALEC				KAREL ČAPEK STARA MAMA, BABICA			SREDSTVO ZA NETENJE	RUSKI SLIKAR IVAN AKIMOVIČ	
	CELOTA MUSLIMAN. OBIČAJEV	V STRUGI TEKOČA VODA PIJAČA IZ HMELJA		GRŠKA BOGINJA USODE			IME SLOVENSKEGA KOREOGRAFA OTRINA				NIŽJI SVET MED GORAMI ŠVEDSKI NOGOMETNI KLUB							
ANTON POHLIN				AMERIŠKI GLASBENIK RIVERS KUNA, NORKA				GLAVNO MESTO LATVIJE REKA V ANGLIJI				MAČJI SAMEC PEVEC PLESTENJAK						
ZELO MOČNO RAZSTRELIVO								STAR DENAR ŠVICARSKA SMUČARSKA SONJA								KEMIJSKI ZNAK ZA TITAN SPANJE, SPANEC		
RIMSKI POZDRAV				NEKDANJI SEKRETERAR OZN KOFI VESLAČ TUL					KRAJ PRI OPATUJI ČEŠKI PISATELJ KAREL VACLAV				NOGOMETNI TRENER IVICA NOVI SVET					
VOJAK, BOJEVNIK						LAHKA SVILENA TKANINA POLOTOK V INDOKINI					PRINCIP, POČELO							
SESTAVIL B.K.	SLOVENSKI NOGOMETNI VRATAR JAN	AM. KEMIK DONALD JAMES SMREKA (NAR. GORENJSKO)					ORGANIZACIJA ZA PREHRANO IN KMETIJSTVO LIKOVNI UMETNIK					KOS SPRIJETE ZEMLJE	BOLGARSKI PISATELJ EMIL SKRBNIK, ZAŠČITNIK					
OTON BAJDE				SOSEDA IRANA VZDEVEK OLIVERJA HARDYJA				KORENIKA S PRIJETNIM VONJEM								ANGLEŠKA IGRALKA WATERHOUSE	IRSKA (PESNIŠKO)	MAROGA, PEGA
VRSTA ZELENAJAVE								IZDELOVALEC SIRA IRŠKA IGRALKA HEWSON						KURIR, ODOPOSLANEC ZMAGA PRI SAHU				
IME NEMŠKE IGRALKE DAGOVER				ŽIVALSKES USTNICE STANE SEVER					UMAZAN FANT (ŠALJIVO) ANTON HRIBAR									
JANEŽ LATINSKO					POŽIVILNA PIJAČA					AMERIŠKA IGRALKA OLYMPIA								
POPOLNA ZMEDA, NERED					SMUČIŠČE NA POHORJU					NAJVEČJI KOPENSKI POLŽ								

AGE: it. scenarist EDIL: rim. nadzornik TRIJAK: star denar CRAM: am. kemik DUKAKIS: am. igralka ENNIO: it. skladatelj RAIS: češki pisatelj SUKI: am. igralka

VLAK JE ZA VSE

Najboljše poti so tiste, ki jih
skupaj ohranjamo zelene.

